

Četvrtak, 13. mart 2008.
Svedokinja P-136
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.05. h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospođo sekretarko, molim vas da najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Gotovine, Čermaka i Markača.*

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospođo sekretarko. Molim da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala. Svedokinjo P-136, želim da vas podsetim da ste i dalje pod svečanom izjavom koju ste dali na privatnoj sednici. Vi svedočite pod zaštitnim merama koje su odobrene. Reč je o tehničkoj izmeni lika i pseudonima, a obrazloženje ove odluke uslediće u pisanoj odluci koja će biti javna. U svakom slučaju, biće javno da bi se znali razlozi. Gospodine Waespi, da li ste spremni da ispitujete svedokinju P-136?

TUŽILAC WAESPI: Da, časni Sude. Kao što znate, mi smo dostavili podnesak u kome obaveštavamo da imamo dve izjave svedokinje uvedene prema *Pravilu 92ter.*

SUDIJA ORIE: Da, Pretresno veće je toga svesno.

TUŽILAC WAESPI: Želeo bih da pokažem te izjave svedokinji, ali pre toga želeo bih da joj pokažem neke njene lične podatke koji treba da se uvedu pod pečatom.

SUDIJA ORIE: To je papir na kom se nalazi i pseudonim. Molim vas, uradite to.

TUŽILAC WAESPI: Možda bi to prvo trebalo da se pokaže vama, časni Sude, i zastupnicima Odbrane?

SUDIJA ORIE: Iz praktičnih razloga Pretresno veće smatra da je dovoljno ako samo jedan član svakog tima to vidi, tako da nema potrebe da svi referenti za predmet

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

verifikuju taj dokument, jer oni imaju važnijeg posla. Možemo li da dobijemo broj za ovaj dokazni predmet? Pretpostavljam da će to biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1?

sekretar: Da, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1, pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Da, pod pečatom.

svedokinja: P-136

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WAESPI

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, da li možete da potvrdite da su ovo vaši lični podaci?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da nema prigovora da se dokazni predmet Tužilaštva broj P1 uvede u spis. Dakle, dokazni predmet Tužilaštva broj P1 uvrštava se u spis. Produžite, gospodine Waespi.

TUŽILAC WAESPI: Molim da sada pogledamo dokument koji po *Pravilu 65ter* nosi broj 04763 i molim da se to ne emituje u javnosti.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, da li se sećate da ste dali izjavu u julu 1996. godine predstavnicima Tužilaštva?

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, Pretresno veće obično nije informisano, ali možemo da pokušamo da se raspitamo - ali o kojoj od ove dve izjave govorimo u ovom trenutku? Da li je to izjava po *Pravilu 65ter* iz 1996. godine ili ona druga izjava?

TUŽILAC WAESPI: Da, to je izjava iz 1996. godine.

SUDIJA ORIE: To je prva izjava iz 1996. godine. Gospodo sekretarko, može li da dobije broj za identifikaciju...

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P2, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodo sekretarko. Molim vas produžite, gospodine...

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedniče.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Dakle, svedokinjo, da li se sećate da su vas posetili istražioc i Međunarodnog krivičnog suda i da ste dali izjavu 1996. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, sjećam se i ovo jeste moja izjava.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li ste imali priliku da pregledate tu izjavu pre nego što ste došli danas ovde u sudnicu?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Jesam. Izjava mi je pokazana odmah po završetku i ja sam potpisala svaku stranicu izjave.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Ako bi vam se danas postavila ista pitanja koja su vam postavljena 1996. godine, da li bi vaši odgovori bili isti kao što su zabeleženi u ovoj izjavi?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Bili bi isti, ali mislim možda i malo detaljniji.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo.

TUŽILAC WAESPI: Časni Sude, ako bi to moglo da se uvede u spis?

SUDIJA ORIE: Da. Jedno dodatno pitanje. Kada kažete da ste potpisali tu izjavu, pretpostavljam da ste to uradili zato što je ona tačno odrazila sadržaj onoga što ste rekli. Da li sam to ispravno shvatio?

SVEDOKINJA P-136: Jeste. Dobro ste shvatili.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora na uvođenje ove izjave? Ne. Dokazni predmet Tužilaštva broj P2 se uvodi u spis. Molim vas da nastavite gospodine Waespi.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Ako...

SUDIJA ORIE: Trebalo bi da dodam: pod pečatom.

TUŽILAC WAESPI: Da. U tom smislu, gospodine predsedavajući, možda ćemo da pokušamo da redigujemo izjavu da bi bilo svima lakše da je citiraju u završnoj reči ako nije pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Da. Za sada se cela neredigovana izjava uvodi pod pečatom a kasnije može da se zameni redigovanom izjavom ili da imamo dve: jednu kompletnu verziju i jednu redigovanu verziju. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Hvala.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, da li ste dali drugu izjavu 11. juna 2007. godine?

TUŽILAC WAESPI: I dok svedokinja odgovara, molim da se postavi izjava po *Pravilu 65ter*, broj 4760.

SUDIJA ORIE: Da. I ponovo ne treba da se pokazuje u javnosti. Izvolite, nastavite.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Dala sam izjavu u junu 2007. godine.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li ste potpisali izjavu?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, potpisala sam tu izjavu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li je to zbog toga što je ona tačno odrazila ono što je bio vaš iskaz u to vreme i što bi bio danas?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Svakako, jer govori istinu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li možete sada da pogledate ekran? Da li je to ta druga izjava koju ste dali u junu 2007. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, ponovo, ako može...

SUDIJA ORIE: Ponovo, osim ako su strane shvatile drugačije vaše pitanje, gospodine Waespi. Vi ste pitali: "Da li to tačno odražava ono što bi vaš iskaz bio u to vreme ili danas?" Pretpostavljam da ste hteli da kažete da li je izjava tačno odrazila ono što je svedokinja izjavila u to vreme i da li bi dala iste odgovore danas ako bi joj se postavila ta ista pitanja. To ste želeli da pitate svedokinju, pretpostavljam?

TUŽILAC WAESPI: Upravo tako.

SUDIJA ORIE: I da li je to ono što potvrđujete, svedokinjo P-136?

SVEDOKINJA P-136: Jeste. To je tačno. Dala bih istu ali kažem, možda i detaljniju izjavu.

SUDIJA ORIE: Hvala. Ne vidim da neka strana pokreće prigovor. Prema tome, dokazni predmet Tužilaštva broj P3 se uvodi u spis, pod pečatom, za sada.

TUŽILAC WAESPI: Sledeći potencijalni dokaz po *Pravilu 65ter* nosi broj 04769. Molim da se postavi na ekran i to može da bude javni dokument, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, dok se to radi, u vašoj prvoj izjavi koja sada nosi dokazni predmet Tužilaštva broj P2, u poslednjem paragrafu na drugoj stranici vi ste rekli da ste 4. avgusta 1995. godine otišli iz svog stana, trčali kroz grad i otišli u južnu kasarnu u Kninu. Zamolio bih vas da pogledate ovu fotografiju koja će se pojaviti na ekranu i da identifikujete zgradu u kojoj ste bili u to vreme. Nemojte da navodite adresu, samo nam recite koja je to bila zgrada?

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, koji broj će nositi ovaj dokument koji je po *Pravilu 65ter*?

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva broj P4.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da je pod pečatom gospodine Waespi, ako bude identifikovano mesto gde je svedokinja živela u to vreme?

TUŽILAC WAESPI: Ali mislim, to je velika zgrada, to je stambena zgrada, tako mislim da sama ta lokacija ne bi identifikovala tu svedokinju...

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Ako bi donji deo ove fotografije, donji desni deo mogao da se uveća, molim vas.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gledajući ovu fotografiju, svedokinjo, da li vidite zgradu u kojoj ste bili 4. avgusta 2005. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Vidim zgradu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja, molim vas, uzmite flomaster i približno obeležite zgradu u kojoj ste boravili u to vreme?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Hm...

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Pogledajte pažljivo i odlučite koja je to zgrada.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala vam, svedokinjo. Da li možete da nam kažete ili pokažete rutu kojom ste išli do baze Ujedinjenih nacija 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Mogu. Ja sam išla u prisustvu jednog Portugalca iz UN-a i još jedne djevojke, prevodioca. Mi smo trčali ovako... kraj vrtića, kraj ambulante. Na trenutak smo stali u ovoj zgradi ovdje, u skloništu. Pošto je Portugalac bio s nama, nije se prijatno osjećao u prisustvu ljudi. I onda smo izašli opet na glavnu ulicu, kraj robne kuće, glavnom... sad malo ako može da se... evo ovako, glavnom ulicom. Tu negdje su nas pokupili transporteri Ujedinjenih nacija i onda smo nastavili preko do... do kasarne...

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Mogu li da vas zaustavim ovde. Da li možete, molim vas, da obeležite slovom "A" mesto gde su vas pokupili oklopni transporteri Ujedinjenih nacija?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne mogu baš tačno... tu negdje na sredini ove ulice. Znam da sam prošla robnu kuću, pošto sam se ja pred transporterom onesvestila.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Samo da podsetim sve da uvećani snimak ne treba da se menja, jer ako se bilo šta promeni, izgubićemo ga. Dakle, možete sada da nastavite. Da

li možete da nastavite sada taj put nakon slova "A" kojim ste išli da biste stigli do baze Ujedinjenih nacija, onako kako se vi sećate,?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo. I ako biste najzad mogli slovom "B" da obeležite mesto za koje ste rekli da je bilo granatiranja?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Čim sam izašla iz zgrade, prva kuća pored stambene dvije zgrade je bila potpuno uništena. Ja sam se baš zapitala da li su ljudi uopšte mogli da prežive u tako uništenoj kući... Da stavim "B" ovde?

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da. Da li možete da stavite... meni izgleda kao "D", možda je "B". Samo napominjem da je to znak...

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Oprostite.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Samo dodajte niže ponovo slovo "B".

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da. Tako je u redu. Ta zgrada je bila potpuno uništena, ali kakva je to zgrada bila, ako se sećate?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je bila stambena kuća.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo. Recite nam koliko dugo ste ostali u bazi Ujedinjenih nacija?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Sve do 16. septembra. Oko 45 dana.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A šta ste radili za to vreme?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Prva tri dana sam uglavnom, pošto nisam iz Knina, provodila na kapiji. Znači, primala sam ljude koji su dolazili... na kapiji. Brinula se o ljudima u bazi. A posle toga sam krenula u patrole. Mislím od 11. avgusta sam krenula u patrole po Kninu i po okolnim selima.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A ko su bili ljudi koje ste sačekivali na kapiji?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ljudi koji su dolazili na kapiju bili su i Srbi i Hrvati. Ja se lično čak poimence sjećam nekih Hrvata koji su nakon par dana stvarno izašli, jer su dolazili sa područja Cetine, gdje sam ja radila kao prevodilac. Znači, dolazili su... mahom su to bile žene, djeca, starci, trudnice. Vidjela sam čak par retardiranih osoba, ljudi u kolicima i ljudi iz bolnice.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo.

TUŽILAC WAESPI: Molim da se ovaj snimak iz vazduha sačuva i uvede u spis.

SUDIJA ORIE: Snimak iz vazduha obeležen za identifikaciju kao dokazni predmet Tužilaštva broj P4 ponuđen je u spis sa oznakama koje je unela svedokinja. Da li ima

prigovora? Nema prigovora. Dokazni predmet Tužilaštva broj P4 uvodi se u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsjedavajući. Imam još nekoliko pitanja za svedokinju, ali da li može već u ovom trenutku da se postavi dokument po *Pravilu 65ter*, ima oznaku 04768. To je velika karta, pa će možda trebati neko vreme da se učita.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, vi ste rekli da ste išli u patrole od 11. avgusta pa nadalje u Knin i u okolinu. Pretpostavljam da ste mislili na sela u okolini?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, na zaseoke u okolini Knina i dalje.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A zašto ste to radili?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, ja moram da priznam kada mi je prvi put ponuđeno da izađem, ja sam to odbila ali onda sam na kraju 9. avgusta pristala da izađem na sastanak u policiju. Nakon toga sam se opet predomislila. Bila sam preplašena i rekla sam da neću da izlazim napolje. Onda sam shvatila ako ja ne budem izlazila da će uskoro biti zaposleni prevodici iz Zagreba, Šibenika, Zadra i da neću saznati šta se desilo sa mojom bakom, sa mojom rodbinom, sa mojim prijateljima.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A kada kažete "oni će zaposliti prevodioce", kome ste vi obezbeđivali pratnju prilikom ovih patrola?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pošto sam bila jedna od rijetkih koja je pristala da izlazi, ja sam bila pratnja i UN civilnoj policiji i UN vojnim posmatračima, press kancelariji. Znači, svim strancima... kancelariji za ljudska prava... svim strancima koji su izlazili.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, na osnovu onoga što sam do sada čuo, oko 80 posto je u potpunosti jasno iz izjave po *Pravilu 92ter*. Naravno, ja ne znam kako vi želite da upotrebite svojih 30 minuta. Rekli ste da vam je to vreme potrebno radi nekih razjašnjenja i kako biste nešto dodali. Ukoliko nastavite na ovaj način, bojim se da ćete utrošiti sve vreme.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsjedavajući, ja sam gotovo završio. Imam svega još nekoliko pitanja. Da budem iskren, zapravo želim da svedokinji pružim priliku da u roku od nekoliko minuta kaže šta je videla pre nego što Odbrana bude imala priliku za unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Da. Razumem. To je...

TUŽILAC WAESPI: Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, ispred sebe možete da vidite kartu. Da li znate šta ova karta predstavlja?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Predstavlja područje Knina i dalje okoline. Ova označena mjesta su mjesta koja sam ja posjetila nakon *Operacije Oluja*, iako mi je bilo dozvoljeno... dozvola gospodina generala Čermaka je bila samo za kretanje po gradu Kninu, ja sam to zloupotrijebila i na svoj rizik sam išla i mnogo dalje.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Dakle, samo da razjasnimo. Mesta, sela koja su obeležena ružičastom bojom, to su mesta koja ste vi obišli prilikom patrola u samom Kninu i oko njega u avgustu mesecu 1995. godine, kada ste bili prevoditeljka?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A ova sela su sela koja vi opisujete u vaše dve izjave koje smo uveli u spis. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Jeste. To je tačno.

TUŽILAC WAESPI: Molio bih da se ova karta uvede u spis, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, to će...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P5.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P5. Gospodine Waespi, da li bi bila dobra ideja da ova ista karta uđe u spis bez objašnjenja i primera, bez ovih zelenih i crvenih tačaka, tako da imamo jednu vrstu čiste karte, koju bismo mogli da predočavamo drugim svedocima, tako da oni na osnovu ove karte mogu da objasne a da pri tom na njih ne utiču ove postojeće markacije na karti.

Dakle, dokazni predmet Tužilaštva broj P5 obuhvata informacije o planiranim ubistvima, kao i primerima razaranja, pa ako možete, kad vam bude odgovaralo, dajte nam čistu kartu da bismo nastavili sa radom.

TUŽILAC WAESPI: Svakako, gospodine predsedavajući. Molim vas, ako bi mogao sledeći potencijalni dokaz, koji nosi broj 04766 da se predochi po *Pravilu 65ter*.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Dakle, svedokinjo, ako pogledate na ekranu pred sobom...

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, ovo ne bi trebalo da se predochava javnosti, zar ne?

TUŽILAC WAESPI: Da, mislim da bi bilo bezbednije da se ne predochava javnosti, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Pošto se tu vidi ime. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: U potpunosti ste u pravu, gospodine predsedavajući. Hvala vam.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Svedokinjo, da li prepoznajete ovaj spisak?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, ja sam napravila taj spisak.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A da li možete da objasnite Pretresnom veću o čemu se ovde radi?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ovde se radi o ljudima koji su ubijeni i sahranjeni na kninskom groblju. Ja pretpostavljam, pošto vidim da su na listi ljudi koji su ubijeni u incidentu u Gruborima i u incidentu u Boracima i selu Gošić, da je to napisano negdje krajem avgusta mjeseca. Znači, ja sam po redovima pisala... po redovima kako su sahranjivani, pravila spisak ljudi. Ovdje vidite i po koliko je bilo... znači, u ovom prvom redu je bilo sedamnaestero ukupno sahranjeno, pet neidentifikovanih. U drugom redu 45 ukupno, 35 neidentifikovanih i tako dalje. Moram da priznam da ove cifre sa strane me malo zbunjuju. Ja sam vjerovatno pokušala da napravim konačnu cifru ljudi ubijenih. Znam da je bilo još jedno mjesto... još dva mjesta na kninskom groblju, tako da čak pretpostavljam da nedostaje jedna stranica koja ide u prilog ove liste...

prevodioci: Molimo svedokinju da govori malo sporije. Hvala.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tako da za ove račune ovde sa strane, stvarno ne mogu tačno da kažem na šta sam mislila. Pretpostavljam da sam sabirala brojeve sa sva tri mjesta sa kninskog groblja.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Vidim da među imenima ima nekoliko sa oznakom NN. Da li možete da objasnite šta znače te NN oznake?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, ja sam listu pravila, znači, idući od groba do groba, od krsta do krsta i pisala sam koliko između ima neidentifikovanih sahranjenih.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, predlažemo na usvajanje u spis ovaj spisak.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, taj spisak dobiće broj...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P6, pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P6. Da li neko ima prigovor? Nema. Dokazni predmet Tužilaštva broj P6 se usvaja u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Poslednji dokazni predmet o kom želim s vama da razgovaram, svedokinjo, je drugi spisak. Taj dokument je po *Pravilu 65ter* a broj je 4767.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, da li je za javnost ili nije?

TUŽILAC WAESPI: Može da se prikaže javnosti, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: I dok čekamo da se pojavi ovaj dokazni predmet - kada ste otišli da vidite groblje u Kninu? Recite nam u koje ste vreme i kojom prilikom zapisali ova imena?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja sam na groblje u Kninu išla više puta. Jednom prilikom zato što je jedna gospođa čiji je muž ubijen išla tamo sa *security* službenikom, međutim nije našla grob, pa sam išla da nađem grob njenog muža i našla sam ga, ali na drugoj lokaciji na kninskom groblju. Jednom prilikom sam išla sa službenikom iz press kancelarije. Međutim, nije nam dozvoljen pristup, zato što je sahrana bila u toku. Iako smo bili na udaljenosti od 100 metara, mogao je da se osjeti miris tijela u raspadu. Išla sam još bar dva ili tri puta posle toga. Ne znam sad tačno datume da navedem. Jednom sam bila u prisustvu svog komandira stanice, Rusa, i zamjenika šefa Sektora UN... šefa sektora civilne policije za *Sektor Jug*. Danac.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo. Kada pogledate ekran pred sobom, da li prepoznajete ovaj spisak?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Ovaj spisak, evo ovaj konkretni je prvi spisak koji je Hrvatska policija dala pripadnicima UN-a.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A da li ste vi bili prisutni kada je pripadnicima Ujedinjenih nacija dat ovaj spisak?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Dobili smo nekoliko spiskova. Mislim da smo dobili tri od četiri. Možda i više. Nisam bila tamo svaki put kada je spisak uručivan. Ne mogu da se sjetim da li sam zaista bila fizički prisutna kada nam je ovaj spisak uručen. Međutim, čim je spisak došao u UN bazu, dozvoljeno mi je da napravim kopije i da predočim to ljudima koji su bili... koji su se nalazili u bazi, da vide da li su njihovi rođaci, poznanici, na spisku.

SUDIJA ORIE: Molim vas da pređemo na privatnu sednicu na trenutak.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Rekli ste nam da ste dobili spisak od hrvatskih nadležnih organa. Da li znate ko je od hrvatskih nadležnih organa obezbedio ovaj spisak?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Sada tačno ne mogu da se sjetim da li je to bilo u kancelariji komandira stanice, kninske stanice ili u kancelariji Čede Romanića ili Zvonka

Gambirože, ali definitivno i 100 posto tvrdim da je spisak došao iz Hrvatske policije i moram da priznam da je mene tada čudilo što dobijamo spisak od njih ko je ubijen.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, svedokinjo.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, molim da se ovaj dokazni predmet uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Ima li prigovora? Nema prigovora. Dokazni predmet Tužilaštva broj P6 usvaja se u spis, pod pečatom.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, da li je to bio dokazni predmet Tužilaštva broj P6 ili broj P7?

SUDIJA ORIE: Ne. Ja sam pogrešio. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P7. Još uvek nije bio označen u svrhu identifikacije, ali to jeste ovaj poslednji dokument po *Pravilu 65ter*, a broj je bio...

TUŽILAC WAESPI: Broj je 4767, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Broj 4767 je dokazni predmet Tužilaštva broj P7 i uvrštava se u spis. Molim vas, nastavite. I ponovo, pod pečatom.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Ovim se završavaju pitanja koja sam želeo da postavim svedokinji. Ja nisam imao nameru da joj predočim izveštaj o znanju civilne policije u koju je bila uključena, jer smo ih premestili u dokaze... izjave svedoka, jer su svi ovi dokazi u njenoj izjavi svedoka. U svakoj izjavi pominje se pamćenje ovog svedoka i navodi se da su dokumenti autentični. I mogu da kažem časnom Sudu koji od ovih dokaza predlažemo na usvajanje, a mislim da tu može da bude jedan ili dva prigovora Odbrane Gotovine, nakon što smo se sastali sa njima juče, i biće mi drago da istaknem relevantnost tih predmeta. Prvi bi bio dokazni predmet po *Pravilu 65ter* i sada ću da prođem kroz spisak koji smo obezbedili vama, časni Sude i Odbrani. Broj dokaza je... broj po *Pravilu 65ter* je 1039.

SUDIJA ORIE: Samo da budem siguran da li sam dobro shvatio da ovi dokazi nisu direktno priključeni izjavi svedoka, mada se naročito u izjavi iz 2007. godine pominje veliki broj dokaznih materijala, tako da vi njih predlažete za usvajanje u spis odvojeno, i neophodno je da budu obeleženi u svrhu identifikacije.

TUŽILAC WAESPI: Da, mislim da je svima potreban broj i kao što ste vi tačno istakli, oni se pominju u izjavi iz 2007. godine, a neki u izjavi iz 1996. godine.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo sekretarko, dokument 1039 po *Pravilu 65ter* biće uvršten...

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P8, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P8, obeležen za identifikaciju. Da li ima prigovora?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Prigovor koji ja imam kada je reč o ovom dokumentu, i reći ću da smo mi o tome razgovarali nadugačko i naširoko, u pitanju je izveštaj o stanju, koji naravno, nije potpisala ova svedokinja.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: A tu se govori o dve osobe koje su žene... izvinjavam se, čiji su muževi - te dve žene - došli u područje. Dakle, rekao bih sledeće časni Sude: da imamo preko 200 popisanih ubistava i rasvetljenih ubistava koja se pominju u optužnici, i imena koja imamo pred nama ovde u ovom izveštaju o stanju, ne nalaze se ni u jednom od ovih spiskova. Dakle, mada imamo preko 250 ubisava, ova dva koja se pominju u izveštaju o stanju ne nalaze se ni na jednom spisku, i ne postoji veza sa onim što se tim ljudima dogodilo, ili sa bilo čim drugim. Oni nisu na ovim spiskovima koje je predstavilo Tužilaštvo, tako da se postavlja pitanje koliko je ovo relevantno. Iz ovoga proizilazi da su ovi ljudi ubijeni ili je to ono što Tužilaštvo, ja mislim, želi da Pretresno veće veruje, ali nije dokazano da su ovi ljudi zapravo mrtvi ili pod kojim okolnostima su ubijeni.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, dozvolte da vam se obratim.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC WAESPI: Tačno je ovo što je rekao gospodin Kehoe. Iako postoje podaci da su ove dve žrtve izgubile život, oni se ne nalaze na našem spisku ubijenih osoba. Mislim, ukoliko pogledate Optužnicu, paragraf broj 33, poslednje dve rečenice, teorija Tužilaštva jeste da ovde nije reč samo o ubistvima, reč je o progonima, o zlostavljanju civilnog stanovništva, reč je o nečovečnom postupanju, to je tačka 9 Optužnice. I to je jedan izvanredan primer koji pokazuje to kako su agencije Ujedinjenih nacija, za koje je svedokinja radila kao prevoditeljka, utvrdile kako je ovo sastavni deo strategije da se proteraju Srbi iz područja. Dakle, ovde nije toliko reč o samom lišavanju života, koliko o nestanku ova dva vojnika, koja su bila izbačena iz stroja. Dakle, u tome se sastoji relevantnost.

SUDIJA ORIE: I šta dalje...

ADVOKAT KEHOE: Da li mogu da odgovorim, sudijo. Ti pojedinci su *hors de combat* (izvan funkcije). To je događaj koji se odigrao 15. avgusta kada su borbe još uvek bile u

toku. A ne postoje nikakvi dokazi u dokumentaciji koju smo mi dobili od Tužilaštva koji bi pokazali šta se na kraju krajeva dogodilo sa ovim osobama. I ja sam zabrinut, gospodine predsedavajući, da ukoliko se predoče njihova imena kao da su to lica koja su ubijena a da pri tome ne znamo šta se zaista desilo, da to nanosi štetu Odbrani i da nema načina da mi na to pružimo odgovor.

SUDIJA ORIE: Mi ćemo doneti odluku o ovom pitanju. U ovom trenutku dokazni predmet Tužilaštva broj P8 ostaće obeležen u svrhu identifikacije. Razmotrićemo pitanje i donećemo odluku neposredno nakon pauze, ako bude moguće, tako da znate gde se nalazite u svom unakrsnom ispitivanju svedokinje. Izvolite, gospodine Waespi, sledeći dokazni predmet.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Sledeći potencijalni dokazni predmet je dokument koji nosi broj 3373, po *Pravilu 65ter*.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, to će biti...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P9, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora?

ADVOKAT KEHOE: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Dokazni predmet Tužilaštva broj P9 biće uvršten u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Waespi.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Sledeći dokazni predmet je dokument koji nosi broj 1793, po *Pravilu 65ter*.

SUDIJA ORIE: Na spisku koji je podeljen...

TUŽILAC WAESPI: Da.

SUDIJA ORIE: Ja imam broj 1792, koji se razlikuje samo u jednom broju, ali ipak...

TUŽILAC WAESPI: Ovo je bolja kopija. Reč je o istom dokazu ali smo ga zamenili sa čitljivijom kopijom.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, dokument koji nosi broj 1793, po *Pravilu 65ter* biće... nisam vas čuo. Koristite moj mikrofon. To će biti...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P10, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da. Dokazni predmet Tužilaštva broj P10, obeležen za identifikaciju. Da li ima prigovora?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Slično kao i prethodni prigovor. Mi nemamo prateće informacije u vezi sa ovom ženom. Sumnjam da Tužilaštvo pokušava da ovo uvede kao neku vrstu ubistva, ali jedini podaci kojima mi raspolažemo jeste da postoje rane od metaka u donjem delu noge. Siguran sam, gospodine predsedavajući, časni Sude, da ukoliko neko nekog želi da ubije, teško da će da ga gađa u donji deo noge. Ovo izgleda kao neki incident koji se dogodio u toku neke vrste borbenih dejstava i da je ova žena uhvaćena u unakrsnoj vatri. Ipak, mi nemamo nikakve informacije koje bi pojasnile ovu situaciju i ja sumnjam da ona nije deo razjašnjenih ubistva ili popisanih ubistava koji se, takođe, navode u Optužnici.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Da, hvala, gospodine predsedavajući. To je ponovo isti argument koji je Tužilaštvo već iznelo. Jednostavno, nema nikakvih naznaka o tome da su u ovim selima u to vreme vođene borbe i nema nikakvih konkretnih podataka u vezi sa ovim incidentom. Zbog toga je ovo jedan od brojnih, veoma brojnih slučajeva kršenja ljudskih prava koje su počinile Hrvatske snage i policija u to vreme. Ova žena, ova starica je bila žrtva i zato je to relevantno.

SUDIJA ORIE: Da li onda treba da shvatim da zapravo nije vaša namera ono što je rekao gospodin Kehoe, da vi putem ovoga želite da dokažete ubistvo?

TUŽILAC WAESPI: Ne, kada je reč o ovoj osobi u ovo vreme.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Pa, ukoliko ne postoji namera da se ovim dokaže ubistvo, onda je to potpuno irelevantno. Onda nema nikakvih dokaza da je došlo do kršenja ljudskih prava. Nema nikakvih dokaza kada je zaista došlo do ovog smrtnog slučaja. Nema nikakvih dokaza koji su nama pruženi u vezi sa tim šta se dogodilo ovoj ženi pre ovog vremenskog perioda. Dakle, to su čiste špekulacije, gospodine predsedavajući, časni Sude, šta se ovde dogodilo.

SUDIJA ORIE: Razmotrićemo ovo pitanje.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, ja bih želeo da se pozabavim ovim pitanjem, jer se odnosi na nešto što je rekao gospodin Waespi, kada je reč o prihvatljivosti dokaznih predmeta.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: Sada gledam transkript. On je rekao: "To je jedan od brojnih slučajeva kršenja ljudskih prava koje su počinile Hrvatske snage i policija u to vreme." Međutim, u dokumentu ne piše ko je naneo ovo zlo, ko je ubio ovo lice, da li je u pitanju civilna snaga ili je u pitanju bila policija. I veoma je bitno da mi znamo tačno kako stvari stoje kada se radi o ovakvim pitanjima. Naročito kada se to ne pominje u samom dokumentu. U dokumentu se ne pominje ko su počinio ovog krivičnog dela, a ovde se iznosi tvrdnja da je reč o nekoj specifičnoj kategoriji lica i ja nisam siguran kako je ovo povezano sa dokazima u ovom predmetu. To svakako nema veze ni sa čim što sam ja video, ne postoji nikakva osnova da se to poveže sa određenom kategorijom lica.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, mi upravo saslušavamo prvog svedoka uz nekoliko... uz osam dokaza. Biće još dokaza. Predočićemo vojne dokumente. Takvu dokumentaciju predočiće vojni analitičari koji će vam reći koje su se tačno snage nalazile u ovim različitim selima. Za sada imamo pred nama ovu svedokinju koja može da svedoči. Ona je bila na licu mesta. Ova evidencija je tačna i izvorna i u tom smislu smatram da je relevantna.

SUDIJA ORIE: Dakle, vi ne izvodite samo iz ovog dokumenta zaključak o tome ko je osumnjičeni počinilac onoga što se toj osobi dogodilo?

TUŽILAC WAESPI: Ne u ovom trenutku. Ne van onog što je sadržano u dokumentu. Ako se u dokumentu kaže "hrvatski vojnici" ili "hrvatska vojska", a ponekad piše u dokumentaciji, onda je sve jasno.

SUDIJA ORIE: Da. To je jasno. Ima li nešto dalje...

ADVOKAT KAY: To pojašnjava položaj.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Ima li još komentara? Ako nema, onda će Pretresno veće razmotriti usvajanje u spis dokazni predmet Tužilaštva broj P10. Molim vas, nastavite gospodine Waespi.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ako mogu?

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam. Gospodine Waespi, kada je reč o dokaznom predmetu Tužilaštva broj P9, rekli ste da je samo prva stranica, zar ne?

TUŽILAC WAESPI: Da. To je tačno.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Samo sam želeo da se to pojasni, časni Sude. Mislim da pre toga nije bilo jasno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P9 je samo...

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući...

SUDIJA ORIE: Na osnovu punog naziva, bar u onoj meri u kojoj ja razumem ove šifre, ovaj dokument ide od stranice koja nosi oznaku ERN 0035-2047 do 0035-2049. Znači, ima svega tri stranice.

TUŽILAC WAESPI: Da, mi smo o tome razgovarali sa svedokinjom i dogovorili smo se da će samo prve tri stranice biti relevantne uz ovu svedokinju. Biće drugih svedoka, koji će, nadam se, biti u mogućnosti da nam pomognu da uvedemo u spis ceo dokument. Ali uz ovu konkretnu svedokinju u pitanju je samo prva stranica.

SUDIJA ORIE: Onda pretpostavljam da se dokazni predmet Tužilaštva broj P9 sastoji isključivo od stranice koja nosi oznaku ERN 0035-2407 i ništa više?

TUŽILAC WAESPI: Tako je, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da, gospođo sekretarko. Molim produžite. I naravno, u skladu sa tim...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Izvinite na prekidanju, ali kada već govorimo o dokumentu P9, doista ne razumijem kako je taj dokument relevantan kada sam tekst dokumenta govori o tome da postoji sumnja da su dvije osobe ubijene?

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, dokazni predmet Tužilaštva broj P9 je predložen na usvajanje. Ja sam pružio priliku da se ulože prigovor i vi tu priliku niste iskoristili i sada je ovaj dokazni predmet već u spisu. Sada jedino razgovaramo da li se ovaj dokument sastoji od tri stranice ili samo jedne stranice. Ja vas molim da slobodno ustanete kada god želite da uložite neki prigovor. A na osnovu onoga o čemu smo razgovarali u ponedjeljak, ja sam shvatio da postoji sporazum u vezi sa ovim između najmanje dva tima Odbrane i Tužilaštva. Dakle, stoga sam delimično iznenađen da se na ovo vraćate i ulažete prigovor na usvajanje ovog dokumenta pošto je već doneta odluka o usvajanju. To je za nas iznenađenje. Ukoliko sam ja nešto pogrešno shvatio, molim vas da mi objasnite, ali...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ne, časni Sude. Potpuno ste tačno shvatili. Ja sam samo želio skrenut pažnju na ovaj dio dokumenta koji ukazuje na vjerodostojnost. Ali nemam ništa protiv da se uvede u spis, jer će Pretresno vijeće cijeniti taj dokument u skladu sa svojom profesionalnom etikom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, molim vas nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Sledeći broj po *Pravilu 65ter* je 2998.

SUDIJA ORIE: To je izveštaj o incidentu. Gospođo sekretarko, da li će to biti dokazni predmet Tužilaštva broj P11?

sekretar: Tako je, časni Sude. Dokazni predmet Tužilaštva broj P11 označen je za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora na dokazni predmet Tužilaštva broj P11?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ne vidim gospodina Mikuličića. Nema prigovor na dokazni predmet Tužilaštva broj P11? Onda se, znači, dokazni predmet Tužilaštva broj P11 prima. Gospodine Waespi, izvolite. Kada se međusobno savetujete, možda ne bi bilo loše da isključite mikrofon kako bi izbegli da javnost prati vašu diskusiju.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Da li možemo nakratko da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA ORIE: Da, možemo. Ono što ja zapravo imam na umu jeste da završimo sa ovim dokumentima pre pauze. Hajde da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretarko.

TUŽILAC WAESPI: Sledeći dokument mislim da je broj 4124.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da će to biti dokazni predmet Tužilaštva broj P11, gospođo sekretarko?

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P12, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Čim na sebe preuzmem brojeve dokaznih predmeta, pogrešim. Izvinjavam se. Dakle, ovaj dokument je označen u svrhu identifikacije. Da li ima prigovora?

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. Ovo je, iskreno se nadam, moj poslednji prigovor. I ponovo spada u istu kategoriju. Imamo situaciju u kojoj Vlada Hrvatske podstiče ljude da se vrate, a troje neidentifikovanih ljudi dolazi, opisani su kao hrvatski vojnici koji zadaju nevolje ovoj ženi. Znam, časni Sude, da smo se bavili ovim stvarima iz druge

ruke, i to je situacija u kojoj ova žena govori prevodiocu i onda se to stavlja u dokument druge strane o ljudima koji su potpuno neidentifikovani. Moj prigovor se baš u tome sastoji, jer mislim da Pretresno veće ne može da se oslanja na informacije u vezi sa tim upravo zbog takve primedbe.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Da, mislim da je gospodin Kehoe upravo dao odgovor, jer u vreme kada Vlada Hrvatske navodno podstiče ljude da se vrate, dešava se potpuno suprotno na terenu. Hrvatski vojnici maltretiraju civile i to je deo argumenata Tužilaštva. Nemoguće je, časni Sude, identifikovati svakog pojedinačnog vojnika. Mislim da je dovoljno da se kaže, i to je ono što je rekla ova svedokinja u ovom izveštaju, da su ovo bili hrvatski vojnici koji su nosili maskirne uniforme.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Teškoća je u tome, časni Sude, i ja ću to ukratko da izložim, što je svaki muškarac u tom području imao maskirnu uniformu. I kako se može, iskreno govoreći, iz treće ruke govoriti ko su bili ti ljudi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vidim gde je problem.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Čitao sam u nekim izjavama da su muškarci nosili čak i civilnu odeću, tako da to isključuje ovo da su svi muškarci nosili maskirne uniforme. Ne mogu u potpunosti da vas pratim. Vaš prigovor će preuzeti Pretresno veće, razmotiriti i odlučiti o čemu se radi. Gospodine Waespi, nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, imam još dva dokumenta. Prvi je 3543.

SUDIJA ORIE: U redu, gospođo sekretarko, to će biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P13, obeleženo u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P13. Da li mogu da pretpostavim da na osnovu činjenice da je postojao sporazum između dve od tri strane sa Tužilaštvom, a gospodin Kehoe je upravo rekao da je ovo njegov poslednji prigovor, da nema prigovora na uvođenje u spis dokaznog predmeta Tužilaštva broj P13?

ADVOKAT KEHOE: To je tačno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Prima se u spis. Nastavite, gospodine Waespi, molim vas.

TUŽILAC WAESPI: Da. Poslednji dokument je broj 1920.

SUDIJA ORIE: Možemo da pretpostavimo da isto važi i za ovaj dokument. Gospođo sekretarko, koji će to biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P14.

SUDIJA ORIE: Onda da skratimo stvari, ovaj dokazni predmet Tužilaštva broj P14 biće primljen je u spis.

TUŽILAC WAESPI: I samo poslednja stvar, gospodine predsedavajući. Vi, naravno, znate, nema potrebe da vas podsećam na to da postoji razlika između prihvatljivosti dokumenta i težine koja mu se pripisuje?

SUDIJA ORIE: Da, Pretresno veće je svesno da postoji razlika. Gospodine Waespi, ja nisam u celini proverio svaki detalj, ali se sećam da se u izjavi ponekad pominju, ne samo prevodioci već i imena prevodilaca. Ponekad samo imena, ne i prezimena. Da li ste pažljivo proverili sve ove materijale sa stanovišta zaštitnih mera koja su potrebna svedokinji? Da li su potrebna neka redigovanja?

TUŽILAC WAESPI: Mislim da će trebati nešto da se rediguje. Možda ćemo morati da se vratimo, zbog toga su oni pod pečatom, jer se spominje ime svedokinje.

SUDIJA ORIE: Pa, upravo sam na to mislio. To znači da se ovi dokazni predmeti u ovom trenutku uvode pod pečatom, a onda ćete vi i Odbrana verifikovati da li postoje bilo kakvi podaci koji bi mogli da identifikuju ovu svedokinju ovim dokumentima. Pretresno veće očekuje izveštaj o tome najkasnije do sutra do početka sutrašnje sednice. Da li ima nekih drugih pitanja u vezi sa ovim? Izvolite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Da, časni Sude. Pre nego što napravimo pauzu, a pretpostavljam da će to biti neposredno pre nego što počne unakrsno ispitivanje, želim da kažem nešto u vezi sa kontekstom. A to je da smo mi završili rasprave o dužini vremena koje je potrebno za obelodanjivanje dokaza pre nego što naši svedoci počnu da svedoče, odnosno svedoci obe strane. Mislim da je fer da se kaže da je postignuto razumevanje da je za obelodanjivanje dokaza Odbrani potrebno bar...

SUDIJA ORIE: Pre početka unakrsnog ispitivanja.

TUŽILAC TIEGER: Tako je.

SUDIJA ORIE: Biću precizniji: nakon što se završi glavno ispitivanje. Da li onda postoji spisak dokaza Odbrane koje želi da koristi bilo koji od optuženih o kom bi trebalo da se obavesti gospodin Tieger.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Naš referent za predmet, gospođa Katalinić, upravo me je obavestila da je poslala *e-mail* o dokumentima koje imamo nameru da koristimo. Postoje još dva dodatna demonstrativna dokaza u svetlu glavnog ispitivanja koja mi takođe želimo da koristimo i koja će biti upravo sada obelodanjena.

SUDIJA ORIE: Da. A za gospodina Čermaka?

ADVOKAT KAY: U ovom trenutku ne padaju nam napamet nikakvi dokumenti. Naravno, sve zavisi od toga šta će se dogoditi pre mene, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. A Odbrana gospodina Markača? Gospodine Mikuličiću, izvolite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Također, časni Sude, za sada nemamo dokumenata koje bismo koristili u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA ORIE: Hvala. Onda podstičemo strane da nastave rasprave o ovim pitanjima, tako da ne moramo da donosimo *ad hoc* odluke, već da utvrdimo standard za takvo ponašanje. Svedokinjo P-136, sada ćemo da napravimo pauzu. Nakon pauze počće unakrsno ispitivanje. Ispitivaće vas zastupnici raznih timova Odbrane. Da li je već utvrđen redosled?

ADVOKAT KEHOE: Mislim kada je reč o ovoj svedokinji, časni Sude, ja sam se konsultovao sa svojim kolegama i ja ću početi prvi.

SUDIJA ORIE: Vi ćete biti prvi i koliko sam razumeo neće biti problema sa vremenom kada je u pitanju ova svedokinja?

ADVOKAT KEHOE: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala lepo. Onda ćemo sada da napravimo pauzu i nastavićemo sa radom u 11.05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Prvo ću vam saopštiti odluke u vezi sa dokaznim predmetima Tužilaštva P8, P10 i P12. Počću sa dokaznim predmetom Tužilaštva broj P10. Da li možemo da ga vidimo na trenutak na ekranima? Da. Tražio sam da se P10 stavi na ekran, jer dokument 1792 po *Pravilu 65ter*, kao što ste obavješteni, zamenjen je sa dokumentom 1793 zato što je čitljiviji. Ono što mi imamo na papiru, tu nije moguće pročitati ime sela. Mislio sam da će ime sela biti jasnije na toj novoj verziji, ali sada vidim da se P10 podjednako loše vidi u prevodu. Gospodine Waespi, da li je to još uvek stari primerak ili vi još niste zamenili 1792 sa 1793?

TUŽILAC WAESPI: Trebalo bi da je zamenjen. To je ili 1793 ili 1792, koji je bolja kopija. Očigledno je 1792 bolja kopija. Imam je kod sebe. Mogu da vam je dam...

SUDIJA ORIE: Ali, imali smo utisak da je 1793 bolja i čitljivija kopija, iako transkript možda neće biti 100 posto transparentan u tom pogledu. Dakle, sada je 1792 bolja i čitljivija kopija?

TUŽILAC WAESPI: Da. Ako sam pogrešio, izvinjavam se zbog toga.

SUDIJA ORIE: Da li onda može da se pročita ime sela u toj kopiji?

TUŽILAC WAESPI: Da. To je selo Ivanići.

SUDIJA ORIE: Nakon što smo to razjasnili, Pretresno veće uvodi u spis dokazni predmet Tužilaštva P10, njegovu najčitljiviju kopiju. Pretresno veće deli mišljenje Odbrane gospodina Gotovine da je težina koja može da se prida ovom dokumentu u ovom trenutku vrlo ograničena. Tako da je to više pitanje težine nego pitanje prihvatljivosti dokumenta. Mi smo shvatili poentu na koju ste ukazali. Iako to nije razlog koji bi dovodio u pitanje prihvatljivost ovog dokumenta Pretresno veće je savršeno svesno onoga na šta ste vi ukazali. Gospodine Waespi, sada prelazim na dokazni predmet Tužilaštva broj P12. Molim da se i to stavi na ekran. Gospodine Waespi, kada je reč o čitljivosti ovog dokumenta, kakvo je vaše mišljenje u odnosu na prethodni?

TUŽILAC WAESPI: Da, gospodine predsedavajući, kada sam to proverio jutros, shvatio sam da imam isti problem i u odnosu na 15 drugih kopija koje sam napravio od ovog dokumenta. Ako će biti od pomoći Pretresnom veću, mi možemo da pokušamo kasnije da skeniramo ovaj dokument, kako bismo dobili čitljiviju kopiju za zapisnik.

SUDIJA ORIE: Ako nema nikakvih prigovora ili pritužbi strana. Ne znam. Možda oni čitaju prevod. Pretpostavljam da je to sve rezultat obeležavanja, zbog čega tekst na kraju postaje sasvim nečitak te stoga i neprevodiv, tekst...

TUŽILAC WAESPI: Mogu da pročitam...

SUDIJA ORIE: Pretresno veće bi... da, mogli bi da pročitate relevantne redove...

TUŽILAC WAESPI: Na sredini nakon što se govori o kući Dušana Drpe kaže se: "Istukli su ga i rekli mu da ide iz svoje kuće. Nakon toga su došli do nje i rekli joj da će ih ubiti i zapaliti kuću ako ne odu. Jedan od vojnika dva puta je štapom udario Milicu Drpu i rekao da će doći da proveri da li su još tamo".

SUDIJA ORIE: Da. Da li mogu da pretpostavim da to ne menja stav timova Odbrane, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Ne, ne menja.

SUDIJA ORIE: U redu. Pretresno veće uvodi ovaj dokument u spis i poziva Tužilaštvo da zameni postojeću verziju boljom čitljivijom kopijom u sistemu elektronske sudnice. Ovde ima nešto malo više informacija ali naravno, treba još uzeti u obzir težinu koja će se pridati tom dokumentu i Pretresno veće to jako dobro shvata i shvata sumnje koje je izrazila Odbrana gospodina Gotovine. Sada ćemo da pređemo na dokazni predmet Tužilaštva broj P8. P8 takođe daje nešto više informacija ali sa sličnim zapažanjima u vezi s tim kakva težina može da se da ovom dokumentu. Prigovori nisu takvi da bi zbog njih Pretresno veće odbilo prihvatanje ovog dokaza u spis. Prema tome, dokazni predmeti Tužilaštva P8, P10 i P12 se uvode u spis. Svedokinjo P-136, možda je ovo za vas malo previše administrativnih poslova. A sada će početi unakrsno ispitivanje i prvo će vas ispitivati gospodin Kehoe. Gospodine Kehoe, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, gospodine predsedavajući, hvala časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro. Želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja ne samo u vezi sa onim što ste danas govorili, već i u vezi sa vašim izjavama. Svedokinjo P-136, želeo bih da se vratimo u vremenski period pre *Operacije Oluja*. Mislim da ste obavestili Tužilaštvo da su vas približno dva meseca pre *Operacije Oluja* Ujedinjene nacije pitale da li želite da budete na spisku za evakuaciju. Da li je to tačno?
SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, do toga je došlo već u maju 1995. godine?
SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne mogu tačno da tvrdim. Možda nekih dva meseca prije *Operacije Oluja*. Ne znam tačno datum.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I Ujedinjene nacije su vam takođe rekle da treba sve vreme da imate spakovanu torbu za evakuaciju. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, pošto mi je dozvoljeno... pošto sam pristala da budem na listi za evakuaciju, automatski mi je preporučeno šta treba da nosim u svojoj evakuacionoj torbi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I bilo je mnogo zaposlenih iz Knina koji su radili u bazi Ujedinjenih nacija koji su, takođe, dobili tu istu informaciju, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno. Međutim, trebate da znate da ja nisam imala najbližu porodicu tamo, zato sam bez problema mogla tamo da stavim svoje ime na listu, dok moje kolegice i kolege nisu mogli da stave svoje ime na listu i ostave svoje roditelje, braću i sestre.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali informacija da su Ujedinjene nacije pravile spisak za evakuaciju bila je saopštena civilnom stanovništvu u Kninu, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Bila je saopštena osoblju Ujedinjenih nacija, civilnom osoblju Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A onda je civilno osoblje otišlo u grad i reklo to svojim porodicama, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Moguće, ali ja ne znam to tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospođo, to je dovelo do narastanja straha kod civilnog stanovništva u Kninu, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Strah... Postoji mnogo elemenata zbog kojih je... uticao na izgradnju straha u Kninu. Ja sam radila na području Vrlike, kada je stanica... pošto je zatvoreno svih devet stanica Ujedinjenih nacija, kada je zatvorena stanica u Vrlici, sama ta činjenica da se UN na neki način povlači uplašila je ljude sa područja Vrlike. Došlo je do granatiranja više puta Cetine prije ove *Operacije Oluja*. Ljudi nisu mogli da izlaze na žetvu, pa su bili formirani takozvani *harvest teams*. Ja sam bila u jednom timu gdje je trebalo da na neki način opustimo ljude da izađu na žetvu, jer od toga je ovisio njihov opstanak tamo. Znači, i to je bio jedan element koji je kreirao strah kod ljudi sa tog područja. Konkretno to znam, jer sam radila na tom području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, dakle, odgovor na pitanje je "da", tako da...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vaše pitanje je bilo: "Pa, gospođo, to je dovelo do narastanja straha." Ono na šta se to odnosi je prilično nejasno u vašem pitanju. Da li je reč o pitanju poziva da se bude na tom spisku ili daljoj distribuciji. Da li možete, molim vas, da postavljate pitanja na taj način da ne budu ni na koji način dvosmislena ili nejasna? Posebno kada nekoliko redova kasnije vi kažete svedokinji da je njen odgovor na nejasno pitanje, na koje je ona dala vrlo jasan odgovor, vi kažete: "Vi ste rekli 'da' na moje pitanje."

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, postaviću jasnije pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, u stvari, svedokinja je vrlo jasno identifikovala probleme u vašem pitanju. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, činjenica da su Ujedinjene nacije rekle svojim zaposlenim da će ih staviti na spisak za evakuaciju dva meseca pre *Operacije Oluja*, bila je, kao što ste rekli Tužilaštvu, još jedan element koji je doprineo narastanju straha među stanovništvom?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da budem iskrena, mene nije nešto pretjerano uplašilo, jer sama činjenica da sam ostala do zadnjeg trenutka je da sam vjerovatno sve to naивно shvatala. Činjenica je da je tri dana prije *Oluje* jedan Portugalac meni rekao da će biti napadnut Knin. Ja to nisam ozbiljno shvatala i nisu ozbiljno shvatali ni mnogi moji prijatelji. Ali su ozbiljno shvatali ono što se dešavalo na području Vrlike. Govorim za područje Vrlike, jer za to sigurno mogu da tvrdim. Znači, već su bili vidljivi vojni

položaji hrvatske vojske iznad polja Cetine, gdje su ljudi trebali da obavljaju žetvu. A ako ne obave žetvu, nisu mogli ni da prežive tamo. Znači, to je bio jedan od glavnih elemenata koji je uticao na kreiranje straha na području Vrlike. Govorim konkretno o području Vrlike.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, dozvolite onda da vam postavim jasnije pitanje. Da li je spisak za evakuaciju UN-a izazvao strah među drugim zaposlenicima UN-a, osim vas?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Već sam rekla da ja nisam bila preplašena. A koliko znam, ni moje kolege. Jer da su bili preplašeni, ostavili bi posao u UN-u i pobjegli na vrijeme.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li se sećate da ste poslali *e-mail* Tužilaštvu 6. marta 2008. godine u kome ste napisali: "Sjetila sam se još jednog elementa koji je doprineo narastanju straha među ljudima prije *Operacije Oluja*. U stvari, svi prevoditelji su upitani možda mjesec do dva prije *Oluje* da li želimo da budemo na spisku za evakuaciju UN-a u slučaju da se nešto desi." Rekli ste to. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da onda pređemo na dane pre *Operacije Oluja*. U vašoj izjavi svedoka primetili ste da su ljudi odlazili iz Knina u punim autobusima, deset dana pre napada. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno. Ali su odlazile majke sa malom djecom. Ja u to vrijeme da sam imala malu djecu ne bih ostala ni dana, jer toj djeci nije moglo biti priušteno... nije bilo struje, nije bilo hrane. Znači, ni na koji način se nije mogla nabaviti normalna hrana za malu djecu. A struje nije bilo iz opšte poznatih razloga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, bar tih deset dana pre napada žene i deca su napuštali Knin. Je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Napuštali su i ranije oni koji su imali mogućnosti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A neposredno pre *Operacije Oluja* rekli ste tužiocu da su angažovani dodatni autobusi da bi se ljudi prebacivali iz Knina u Beograd. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Rekla sam vam da su neki elementi straha, kao što je granatiranje, incidenti koji su se javljali na linijama razdvajanja, granatiranje Cetine, uticali na povlačenje ljudi iz Cetine prema Kninu. To je uticalo na kreiranje straha kod ljudi u Kninu i normalno je bilo da žene sa malom djecom sklone djecu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali, gospođo...

SUDIJA ORIE: Svedokinjo P-136, da li mogu da vas zamolim da pažljivo slušate pitanje koje vam je postavljeno. Pitanje je bilo da li ste vi rekli Tužilaštvu da su angažovani ekstra autobusi da bi se ljudi prebacili iz Knina za Beograd. To je prilično

jednostavno pitanje. Da li su korišćeni dodatni autobusi za prebacivanje iz Knina u Beograd? Da ili ne? Da li ste to rekli Tužilaštvu? Molim vas da odgovorite na to pitanje. Gospodine Waespi, pretpostavljam šta želite da kažete, ali dajte prvo da svedokinja odgovori na pitanje.

SVEDOKINJA P-136: Da, shvatam i ja se izvinjavam što nisam odgovorila tačno na to pitanje. Tačno je, ali isto tako to možete da shvatite da su privatnici koristili taj strah kod ljudi i ubacivali su dodatne autobuse da bi prebacili preplašene... preplašene žene da bi ih prebacili u Srbiju. Bilo je teško doći do karte autobuske. Trebala je veza da se kupi karta.

SUDIJA ORIE: Da, da. Kakvo god da je bilo objašnjenje na gospodinu Kehoeu je da postavlja dalja pitanja o tome. Dakle, izvolite, nastavite, molim vas... Gospodine Waespi, ako želite da se pozovete na drugu izjavu, ako vam je to na umu kada je reč o dodatnim autobusima gde se konkretno pominje Beograd, da. To pokreće jedno drugo pitanje, gospodine Kehoe. U kojoj je meri neophodno, naravno to ostavljam vama, u kojoj meri je neophodno da se ponovi ono što je svedokinja već rekla rekla u iskazu, to je u izjavi po *Pravilu 92ter* ili da postavite direktna pitanja na ovu temu.

ADVOKAT KEHOE: Jedina stvar, časni Sude, jeste što je to moja jedina prilika da vidimo šta je u izjavama koja su uvrštene po *Pravilu 92ter*. Ja neću sada da prolazim kroz sve te izjave, samo želim da pokrijem neka mesta da bi uneli malo više jasnoće o tim izjavama.

SUDIJA ORIE: Ja ne želim ni na koji način da kažem da vi ne trebate da tražite pojašnjenje ali naravno, prvo pitanje je šta je svedokinja rekla Tužilaštvu. Ona je svedočila da izjava data po *Pravilu 92ter* odražava ono što je ona rekla. Tako da je, dobro, pitanje... ukoliko ne postoji nikakav poseban razlog da sumnjate u ono što je u izjavi, postavite svoje pitanje.

ADVOKAT KEHOE: Da li želite da se pozivam na nešto konkretno gde...

SUDIJA ORIE: Ne, ne uopšte. Očigledno imate dodatnih pitanja na ovu temu.

ADVOKAT KEHOE: Dobro.

SUDIJA ORIE: U redu. Hajde da se odmah usredsredimo na dodatna pitanja.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Jer ono što je svedokinja rekla Tužilaštvu je... mi smo čitali u izjavi datoj po *Pravilu 92ter*.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pored tih drugih ljudi koji su odlazili pre *Operacije Oluja*, i vaši rođaci su otišli 2. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Veče prije *Oluje*. Sad... mislim da je bilo tačno veče prije *Oluje* otišla je moja rođaka sa troje djece koja su bila starosti ispod 10 godina, od toga jedno dijete koje je još bilo u pelenama. Ja sam, dok sam imala prilike putovala u Srbiju i donosila sam hranu za malu bebu. Međutim, više nisam imala priliku da putujem i zato što je put bio predugačak. I ona je imala malenu djecu i sasvim je bilo normalno da je pokušala da nađe bolje uslove života za njih.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospođo, taj spisak za evakuaciju nije bio ograničen samo na žene i decu, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Govorite o spisku za evakuaciju pripadnika Ujedinjenih nacija, je li tako? Jer ja znam samo za te liste za evakuaciju pripadnika Ujedinjenih nacija. Znači, ja sam bila na listi pripadnika Ujedinjenih nacija i jedna od rijetkih koja je stavila svoje ime, jer nisam imala najbližu porodicu. Znači, mogla sam hladno da napustim Knin.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, vi ste, u stvari, bili na spisku za evakuaciju koji su, takođe, pripremile specijalne snage Republike Srpske Krajine. Zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ja sam spomenula da je moj dečko, pošto sam ja u jednom trenutku razmišljala da odustanem od svega, rekao da može da me stavi na listu da u slučaju ako je potrebno da me evakuiše neko iz njegove jedinice. Međutim, ne znam. Nikad poslije nisam provjeravala da li me je stvarno stavio na tu listu ili ne i da li je lista postojala ili ne. Ja sam se osjećala dovoljno sigurno da budem na listi Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vaš dečko je bio pripadnik Specijalnih snaga, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: On vam je rekao da vas je stavio na spisak za evakuaciju dve nedelje pre *Operacije Oluja*. Je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Rekao je da će da me stavi. I ne znam da li me je stavio jer ga više nisam vidjela poslije toga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, tačno je, zar ne, na osnovu vaših saznanja, da su elementi Republike Srpske Krajine sastavljali spiskove za evakuaciju bar dve nedelje pre *Operacije Oluja*, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam tačno. To se možda odnosilo samo na neke privilegovane članove porodica.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, u stvari, činjenica je da su ti spiskovi za evakuaciju pripremani dve nedelje ranije, to je ono što vam je rekao vaš dečko 4. avgusta 1995. godine, približno u 15.00 časova. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne. To mi nije rekao u tri sata 4. avgusta - 4. avgusta u tri sata me je molio da idem sa njim, da izađem iz baze kroz granate. Ja se nisam plašila. A tada uopšte nije bilo riječi o evakuacionoj listi ili... ne znam ni kako je htio da me preveze, da li je trebalo da idemo na traktoru, u autu, pješke. Ne znam, nisam provjeravala.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U vašoj izjavi koja je uvedena u spis, na drugoj stranici izjave, mislim da je to dokazni predmet Tužilaštva broj P2...

SUDIJA ORIE: Koja od izjava?

ADVOKAT KEHOE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P2.

SUDIJA ORIE: Da, to je izjava iz 1996. godine, da.

ADVOKAT KEHOE: To je iz 2007. godine, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda je to dokazni predmet Tužilaštva broj P3.

ADVOKAT KEHOE: Da, dokazni predmet Tužilaštva broj P3, izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Ako biste pomenuli godinu, onda bismo izbegli zabunu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Svedokinjo, da li ste vi rekli Tužilaštvu ovu informaciju: "Kada sam razgovarala sa mojim dečkom oko 15.00 časova, u petak, rekao mi je da on i njegovi drugovi napuštaju liniju fronta, pošto je ista probijena. Oko 10 do 15 dana pre toga rekao mi je da će me staviti na specijalnu listu za evakuaciju. Kako sam ja shvatila, na toj listi su bile porodice pripadnika specijalnih snaga Srpske Krajine, to jest jedinice u kojoj je bio moj dečko." Da li ste to rekli Tužilaštvu kada ste dali ovu izjavu 11. juna 2007. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Rekla sam, ali isto tako ne znam da li je lista stvarno postojala, jer ja posle toga svog dečka, bivšeg, nisam više vidjela. Ne znam da li sam stavljena na listu, ne znam kolika je lista bila, ali znam da se radilo o vrlo maloj jedinici, specijalnoj.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Međutim, koliko vam jeste bilo poznato, bilo je elemenata Republike Srpske Krajine koji su pripremali spiskove za evakuaciju radi evakuacije Knina i članova porodice tih jedinica koji su živeli u Kninu. To vam je rekao, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Rođaci s kojima sam ja živjela nisu bili na listi za evakuaciju. Moje prijateljice nisu bile na listi za evakuaciju, što ne znači... što znači da nisu svi bili na listama za evakuaciju. Samo privilegovani članovi porodica. Ako su te liste uopšte postojale. Ja kažem, radilo se o maloj jedinici. Da li je on to meni rekao da me smiri, da me zadrži. Da li je ta lista stvarno postojala ili ne. Ali je na neki način meni ulilo sigurnost da ostanem.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da predemo sada na jednu drugu temu koja se odnosi na 4. avgust. Odgovarajući na pitanja koja vam je postavio moj kolega, gospodin Waespi, rekli ste da ste otišli u bazu Ujedinjenih nacija. I mislim da ste Tužilaštvu u prvoj svojoj izjavi, dokazni predmet Tužilaštva broj P2, rekli sledeće: da su ljudi počeli da dolaze u bazu Ujedinjenih nacija u 18.00 časova 4. avgusta, dakle, u šest popodne. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tačno je. Ja moram da priznam da mi savjest nije dozvoljavala da izađem na kapiju i suočim se sa tim ljudima, koji su stajali pred kapijom, jer ja sam se osjećala zaštićenom u skloništu Ujedinjenih nacija a oni su još uvijek stajali pred kapijom. Ali znam zasigurno da su to bili ljudi koji nisu imali gorivo, koji su se možda naivno kao i ja, nadali da se ništa ozbiljnije neće desiti i zatražili su pomoć od Ujedinjenih nacija i tu su se sklanjali kraj kapije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prema vašoj izjavi, oni su se tamo okupili u 18.00 časova?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tako je. Uveče su počeli da se okupljaju. Ali kažem da nisam htjela da izađem na kapiju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: E sada, razgovarali smo i vratićemo se na *Operaciju Oluja* i razgovarali smo o evakuaciji. Ali da sada pogledamo onaj vremenski period koji pominjete nešto docnije u svojoj izjavi koji se i dalje bavi temom evakuacije. Vi u svojoj izjavi kažete da je 16. avgusta 15 članova Hrvatskog sabora došlo u bazu Ujedinjenih nacija da razgovara sa raseljenim ljudima i da pokuša da ih ubedi da ostanu u Hrvatskoj. Da li se sećate toga?

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Da?

TUŽILAC WAESPI: Bilo bi od pomoći ukoliko bi moj kolega naveo referencu za ove dokazne predmete. Da li imate paragraf, stranicu?

ADVOKAT KEHOE: To je jedan od onih HRAT [Human Rights Action Teams] izveštaja od 16. avgusta. Izveštaj nosi oznaku ERN 0060-4087.

SUDIJA ORIE: Da li je to već dokazni predmet?

ADVOKAT KEHOE: Nije.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju, ukoliko biste pokazali dokument svedokinji, to bi svakako bilo od koristi. Onda bi svedokinja mogla da prati ono što se navodno citira iz dokumenta. A i mi bismo to mogli da proverimo.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, to je nešto o čemu ona, u stvari, govori u svojoj izjavi.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li možete da nam ukažete na deo izjave gde ona o tome govori? Da li je to izjava iz 1996. ili 2007. godine?

ADVOKAT KEHOE: Samo pokušavam da izvučem izjavu. Mislim da je iz 1996. godine.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas broj stranice?

ADVOKAT KEHOE: Upravo je tražim, časni Sude. Časni Sude, da li mogu da zamolim moje kolege da pronađu pa ću da se vratim na to?

SUDIJA ORIE: Da, molim vas uradite tako.

ADVOKAT KEHOE: Hajde da sada nastavimo ... vratićemo se na ovo za trenutak ali sada bih želeo da razgovaramo... o prevodiocima uopšte.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom glavnog ispitivanja istakli ste da ste želeli da ostanete zbog toga što ste strahovali da bi Ujedinjene nacija mogle da zaposle nekog drugog. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Tačno je. Ja sam shvatila ako neko od nas ne izađe da mi nećemo znati šta se desilo. A mi nismo bili u trenutku svjesni uopšte da je... šta se desilo u cijeloj Krajini. Ja nisam znala da li iko više postoji u gradu. Da li smo mi jedina grupa koja je preživjela. Htjela sam da vidim šta se desilo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, da li ste imali sumnje da bi možda neka druga grupa ljudi mogla takođe da prevodi za Ujedinjene nacije tačno ono što se događa?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nama je rečeno da... konkretno, nas četvoro je bilo baš iz odjeljenja UN civilne policije i nama je rečeno na sastanku da ukoliko mi ne budemo prihvatili da prevodimo, da će oni da zaposle prevodioce iz Šibenika, što se u roku od par dana i desilo, jer nije bilo dovoljno nas par da izlazimo. Zaposleni su prevodioci iz Šibenika dodatno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi ste bili zabrinuti da će Hrvati iz Šibenika biti dovedeni kao prevodioci. Da li ste zbog toga bili zabrinuti?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Hrvati iz Šibenika jesu bili dovedeni i ja se sjećam dana kada su bili dovedeni i kada sam im se obratila. Rečeno mi je da im objasnim šta će biti njihove dužnosti. Ja sam im rekla: "Morate da znate da ćete se susretati sa tijelima ubijenih ljudi". Jedan od prevodilaca je rekao: "To nije moguće. Operacija Oluja je završena, nema više ubijenih ljudi". Nakon par dana taj isti prevodilac je potvrdio da je vidio ubijene ljude.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, uz vaše dopuštenje, sada ću preći na jednu temu, nisam siguran da bi to moglo da bude problematično sa stanovišta bezbednosti svedokinje. Ali mislim da zbog predostrožnosti...

SUDIJA ORIE: Vi treba da vodite Pretresno veće, jer mi ne znamo u kom smeru želite da idete. Ali iz predostrožnosti možda je bolje da pređemo na privatnu sednicu.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: U redu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretarko.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, uz pomoć Sekretarijata želeo bih da predočim jedan prikaz Knina na grafoskopu. To je bio sastavni deo jedne šire prezentacije Odbrane.

SUDIJA ORIE: Da li je dokument u sistemu elektronske sudnice?

ADVOKAT KEHOE: Nije, nažalost, časni Sude. Ali biće. To je deo niza dokaznih predmeta koje ćemo predložiti za usvajanje u spis. U pitanju je jedan snimak gde se vide različiti delovi Knina.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, mislim da bi bilo lakše kada bi svedokinja gledala na grafoskop, jer je slika bolja nego na njenom ekranu.

SUDIJA ORIE: Da, možda...

ADVOKAT KEHOE: Slažem se. Časni Sude, uz vaše dopuštenje, iz Sekretarijata mi kažu da bismo mogli da ovo obezbedimo Pretresnom veću na jednoj jasnijoj slici i u boji ali mi želimo da ova svedokinja unese neke zabeleške na dokument. Možda bi to bilo jasnije za Pretresno veće i za strane i bilo bi od veće koristi.

SUDIJA ORIE: Dajte nam najbolji primerak koji imate.

ADVOKAT KEHOE: U redu.

SUDIJA ORIE: U isto vreme, najvažnije je da svedokinja ima kopiju koja je...

ADVOKAT KEHOE: Čitljiva.

SUDIJA ORIE: Ako postoji bolji primerak, u prvom redu to bi njoj trebalo staviti na raspolaganje, jer bi trebalo da ona bude u stanju da zna tačno šta će tamo da nađe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo svedokinjo, da li možete da raspoznate područje koje je prikazano na ovoj fotografiji?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, sasvim jasno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na osnovu ove fotografije, da li možete da pokažete tačno gde ste se vi nalazili 4. avgusta ujutro?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li možete da uzmete flomaster i da obeležite to mesto? Hvala.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ovde.

SUDIJA ORIE: Ukoliko obeležavamo dokazne predmete nikada ne znamo, ukoliko je reč o kopiji - koja se boja koristi. Da li Odbrana koristi crvenu boju?

ADVOKAT KEHOE: To je u redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Dajte svedokinji crvenu olovku.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li možete to da uradite za nas, gospođo? U redu.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, da. Upravo ovde.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na osnovu ove fotografije, da li znate gde se nalazio general Martić... Mrkšićev štab za Vojsku Republike Srpske Krajine i ako znate, da li možete to da obeležite?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam gdje se nalazio njegov štab. Ja znam da je bio neki štab, da je bilo policije ili vojske na glavnoj ulici, ali ne znam ko je bio tu. Nije me interesovalo u to vrijeme i ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospođo, vi ste bili prevoditeljka za Ujedinjene nacije, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno, ali nisam išla na službene sastanke. Bila sam terenski prevodilac. Znači, išla sam po selima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I obavljajući svoj posao niste nikad saznali gde se nalazio štab Vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja kažem da znam da je na glavnoj ulici bila... bio neki štab. Da li policijski ili vojni, ne znam. Nije me interesovalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde je bio taj štab o kom govorite?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Bio je na glavnoj ulici, malo niže od *Robne kuće*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Koristeći kartu koju imate pred sobom, da li možete to da nam pokažete i obeležite brojem 2?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, evo, možda je bilo evo ovde. To je na glavnoj ulici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko je to mesto koje ste obeležili brojem 2 otprilike bilo udaljeno od vaše kuće?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Kancelarije Ujedinjenih nacija...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne. Izvinjavam se. Kolika je udaljenost od prvog mesta koje ste obeležili do mesta koje ste obeležili brojem 2? Koliko su bila udaljena?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Možda kilometar vazdušne linije. Ne znam tačno. Stvarno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Između ta dva mesta, gospođo, bilo je skladište za vojno snabdevanje, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Meni je to bilo poznato kao skladište Crvenog krsta, da li međunarodnog ili lokalnog Crvenog krsta, jer mi smo ponekad uzimali pomoć i vozili u Vrliku iz tog skladišta. Znači, skladište Crvenog krsta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Mislim, da li znate, da li je u tom području postojalo neko skladište za snabdevanje Vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne znam za to, jer ja mislim da je to bilo skladište Crvenog krsta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, hajde da pogledamo... zapravo tu u tom području je takođe bila zgrada Skupštine, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. Bila je neka zgrada koja je rekonstruisana. Pretpostavljam da je bio Parlament, ali me nije interesovalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi nemate ličnih saznanja da li je to bila zgrada Parlamenta ili ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nisam bila zainteresovana uopšte ni za političku ni za vojnu situaciju. Nije me interesovalo. Ja sam pomagala ljudima na terenu. Bila sam humanitarni radnik.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, da li biste uneli broj 3 pored zgrada za koji znate ili mislite da je bila zgrada parlamenta?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, u tom konkretnom području takođe je bila zgrada pošte, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno. To je bila pošta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde je to bilo?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Hoću li da zabilježim?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, molim vas, brojem 4.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, oko vaše kuće nalazila se pošta, neka vrsta vojnog štaba i zgrada parlamenta. To je sve bilo u blizini mesta gde ste vi stanovali. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tako je. Ali tu je bio i vrtić i ambulanta, takođe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da govorimo o obdaništu. Vojska Republike Srpske Krajine je, u stvari, koristila tu zgradu obdaništa, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam za to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne znate da su oni držali vojnike i namirnice u zgradi koja je formalno korišćena kao obdanište?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde je to obdanište?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je bilo ovdje. To je bio park i vrtić je bio tu negdje. Da označim?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, molim vas.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospođo...

SUDIJA ORIE: Za zapisnik: to je obeleženo brojem 5.

ADVOKAT KEHOE: Da, brojem 5.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, da govorimo sada o samom granatiranju 4. avgusta. Vi niste videli to granatiranje do kog je došlo ujutro, 4. avgusta, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, bilo je dovoljno da ga čujem. Bila sam u stanu i strčala sam u sklonište.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali niste to videli, je li tako, jer ste bili u skloništu?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Bila sam u skloništu ali u jednom trenutku sam izašla u stan na treći sprat sa jednom gospođom, Hrvaticom i pogledala sam kroz prozor. Vidjela sam granate.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada ste na kraju imali mogućnost da prođete kroz grad Knin, rekli ste Tužilaštvu u vašoj prvoj izjavi...

ADVOKAT KEHOE: Mislim da je to dokazni predmet Tužilaštva broj P2, časni Sude, to je izjava od 4. jula 1996. godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste rekli Tužilaštvu da je Knin...

SUDIJA ORIE: Koja je to stranica?

ADVOKAT KEHOE: Stranica broj 6.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE:... da nije izgledalo da je Knin pretrpeo tešku štetu. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Znao sam šta, kada trčite a granate fijuču na sve strane, nemate baš nešto pažnju da obraćate puno. Ja sam primjetila tu kuću porušenu, primjetila sam ambulantu oštećenu. Dalje već nisam se toliko... i primjetila sam jednu kuću kada sam uletila u prvo sklonište, na kojoj je bila velika rupa. Ne mogu da se sjetim ostalih detalja u tom trenutku kada sam trčala između granata.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pomenuli ste ambulantu. Da li ste upravo pomenuli ambulantu? Taj objekat je takođe koristila Vojska Republike Srpske Krajine, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je bila ambulanta. Ja znam u trenutku dok sam trčala, da vidjela sam čovjeka, civila, sa povrijeđenom rukom, krvavog, koji je trčao prema ambulanti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste im rekli da nema nikoga u ambulanti, jer ste znali da je to Vojska Republike Srpske Krajine koristila kao vojni objekat. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne znam šta je koristila Vojska Republike Srpske Krajine. Ja to poznajem kao ambulantu. Dok sam trčala, vidjela sam da je sve rastureno, da su prozori porazbijani i upozorila sam čovjeka da pretpostavljam da tamo nema nikog, da nema potrebe da trči prema gore tako krvav.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, činjenica je...

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se.

TUŽILAC WAESPI: Da li možemo da dobijemo referencu za taj paragraf? To je zaista važan citat koji navodite svedokinji kao nešto što je svedokinja rekla Tužilaštvu. Ja ne kažem da ste vi to pogrešno tumačili u odnosu na izjavu, ali samo bih želeo da znam tačnu referencu odakle to citirate.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, bavim se 6. stranicom i razaranjima u i oko Knina. I ona je ranije pomenula na stranici da je rekla ljudima da ne idu... da je rekla jednoj osobi da ne ide u tu konkretnu zgradu. Ona je živela u području gde je sve te zgrade Vojska Republike Srpske Krajine često koristila. A data je činjenica da je štab bio vrlo blizu kao i skladište za snabdevanje. A Tužilaštvo je ostavilo utisak da je reč o čisto stambenom području, a činjenice su da ...

SUDIJA ORIE: Ne, ne. Ja shvatam vašu poentu. Prvi citat govori o šteti koja je nanesena gradu i tome da li je šteta bila velika. To sam našao na 6. stranici. Međutim, ostatak nisam odmah našao o toj ambulanti i toj poruci koju je rekla nekom ko je želeo da ode tamo. Da li možete da nam kažete gde to tačno možemo da nađemo?

TUŽILAC WAESPI: To je deo koji i mene interesuje - gde je ona rekla osobi da je tamo neko vojno prisustvo u ambulanti. Voleo bih to da vidim.

ADVOKAT KEHOE: Nisam to rekao, časni Sude. Rekao sam da je toj osobi koja je išla prema ambulanti ona rekla: "Ne idite tamo, tamo nema nikoga." Ja tvrdim Pretresnom veću da je to celo područje bilo puno različitih objekata Vojske Republike Srpske Krajine.

SUDIJA ORIE: Ja to shvatam, ali vi ste rekli svedokinji šta se dogodilo pred tom ambulantom kada je neko hteo tamo da ode. I onda je gospodin Waespi pitao na šta se vi pozivate. Onda ste vi rekli da se pozivate na stranicu broj 6. Ona je ranije na toj stranici pomenula da je rekla ljudima da ne idu tamo, rekla je toj osobi da ne ide u taj konkretni objekat. Živela je u tom području u kom su, vi ste rekli, te zgrade koje je često koristila Vojska Republike Srpske Krajine i ja tražim taj deo.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, to je moj argument. Na osnovu informacija koje imamo, u tom relativno malom području Vojska Republike Srpske Krajine je koristila te objekte, tako da svako zna da to nije bilo čisto stambeno područje, tako da...

SUDIJA ORIE: Da, da. Ja shvatam vaš argument. Ali u ovom trenutku se fokusiramo na vaše pitanje koje ste postavili svedokinji i odgovor koji ste dali gospodinu Waespiju. Jer, ako ste rekli: "To može da se nađe na 6. stranici" to je u redu. Ali ako zapravo objašnjavate da je sve to manje-više tamo, onda vi svedočite ili iznosite dokaze. Gospodin Waespi želi da zna na koji izvor pokušavate da navedete svedoka da biste došli do onoga što se, navodno, dogodilo nekome ko se uputio ka ambulanti. Da li možete da nam date izvor? To je bilo jednostavno pitanje.

ADVOKAT KEHOE: Gde je on išao u ambulantu? Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Zar nije uvek najbolji jednostavan pristup, kako smo juče videli. Da li je to možda druga izjava?

ADVOKAT KEHOE: Mogla bi da bude. Iskreno govoreći, to sam čitao toliko mnogo puta i ne mogu sa sigurnošću da pravim razliku između prve i druge izjave.

TUŽILAC WAESPI: To je u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P3, u paragrafu broj 5.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: To je to, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Tu se pominje ambulanta.

TUŽILAC WAESPI: Ali svedokinja jedino kaže da mu je rekla da tamo nema nikoga. A ne pominje se nikakvo vojno prisustvo.

ADVOKAT KEHOE: Shvatam to odlično, časni Sude. Ja...

SUDIJA ORIE: Dakle... dakle, možda je to tehnika vašeg unakrsnog ispitivanja da sugerirate najrazličitije vrste objašnjenja. Gospodin Kehoe želi da zna da li ste vi imali bilo kakva saznanja o tome zašto je ta ambulanta bila prazna. Da li imate bilo kakva saznanja o tome?

SVEDOKINJA P-136: Ja sam čovjeka upozorila da ne treba da ide gore. To je bilo malo uzbrdo, zato što sam vidjela da su svi prozori polupani, zavjese su letjele na sve strane, papiri su letjeli na sve strane. I pretpostavljala sam da nema medicinskog osoblja koje bi moglo da mu pruži pomoć. Čovjek je bio krvav. Ja sam u tom trenutku legla, jer je granata blizu pala, legla sam kraj svoje torbe, kraj ograde vrtića. Moj prijatelj Portugalac i moja drugarica već su uspjeli da uđu u prvo sklonište u sljedećoj zgradi. Ja sam se tu zaustavila. Kad je čovjek naišao, ja sam samo rekla: "Nema nikog ko bi mogao da vam pruži pomoć", jer mi je tako djelovalo. Nisam vidjela da ima ljudi, medicinskog osoblja. A to je bila ambulanta.

prevodioci: Napomena prevodilaca: molimo svedokinju da pokuša da govori sporije.

SUDIJA ORIE: Prevodioci vas mole da govorite malo sporije. Upravo vi biste trebali da budete svesni toga kakav je napor prevođenje. Da li možete da nam kažete da li ste ikada u tom vremenskom periodu, da kažemo, dva meseca pre i dva meseca posle 4. avgusta, ikada videli bilo kakvo vojno prisustvo u toj ambulanti, bilo da je reč o opremi, ljudstvu, ljudima u uniformama, bilo u zgradi, oko zgrade? Da li ste bilo šta slično tome primetili? Govorim o zgradi ambulante.

SVEDOKINJA P-136: Ne.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe. Pretpostavljam na osnovu vaših pitanja da vi imate neke druge informacije?

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: I to će doći do Pretresnog veća, jer nas ineteresuje da znamo.

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine. Da li mogu da postavim još jedno, poslednje pitanje?

SUDIJA ORIE: Naravno da možete. Pretresno veće mora jasno da shvati šta ova svedokinja može da nam kaže, a šta drugi svedoci u vezi upotrebe ovog objekta u vojne svrhe. Izvolite, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pre nego što sklonimo ovu kartu, gospođu svedokinju, molim vas upišite sledeći broj, što je, pretpostavljam, broj 6, na mestu gde se nalazila ambulanta?

SUDIJA ORIE: Crvenom olovkom, molim vas.

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: *(svedokinja obeležava)*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala. Ako bismo sada mogli da pogledamo vremenski period kada ste vi prošli kroz grad Knin. To ste spomenuli na 6. stranici izjave koja je dokazni predmet Tužilaštva broj P2.

SUDIJA ORIE: Da li ste završili sa ovim dokumentom koji se ovde nalazi?

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Dajte onda da sa tim završimo. Gospođu sekretarko, ova kopija na papiru, fotografije snimljene iz vazduha sa oznakama koje je unela svedokinja, koji će to postati dokazni predmet?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj 1D2, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 1D2. A kada je reč o čuvanju tog dokumenta, on će sada biti u Sekretarijatu, a vi gospodine Kehoe treba da nađete način da zajedno sa Sekretarijatom to učitate u elektronsku sudnicu.

ADVOKAT KEHOE: Uradićemo to, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, vi ste u svojoj izjavi rekli, a to je dokazni predmet Tužilaštva broj P2, stranica broj 6, da se nije činilo da je Knin pretrpeo tešku štetu u odnosu na ono što ste videli kasnije u selima. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je veoma važna opaska. Znači, kada sam vidjela potpuno spaljeno selo i Knin u kom se još uvijek moglo nastaviti živjeti, to je bilo to poređenje. Ali je Knin isto bio oštećen.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Takođe ste u izjavi od 11. juna 2007. godine na stranici broj 4 rekli da su veća mjesta bila neoštećena. To je vaše pojašnjenje u odnosu na prethodnu izjavu, u paragrafu broj 18. Rekli ste da su se Hrvati trudili da veća mesta sačuvaju od oštećenja. Pod tim podrazumevam da su mala sela bila potpuno uništena, dok: Knin, Gračac, Drniš, Korenica, Benkovac i Donji Lapac nisu izgledali toliko oštećeni. Ali s druge strane, to su mnogo veća mesta. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da. To su veća mjesta i ja sam stekla utisak da se namjerno uništavaju do temelja sela, a da se gradovi ostavljaju na neki način za mogućnost nastavka života.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pored tih većih mesta koja nisu bila oštećena, ni bolnica u Kninu nije bila oštećena. Je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja nisam rekla da grad nije bio oštećen. Grad je bio oštećen, ali ne u tako velikoj mjeri da se nije moglo nastaviti živjeti. Bolnica nije bila oštećena.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I nije bila oštećena pravoslavna crkva, Srpska pravoslavna crkva, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nije, ali nije bio dozvoljen ulaz u pravoslavnu crkvu. Ne znam iz kojeg razloga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali nije bila oštećena, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja nisam vidjela neka veća oštećenja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: 10. avgusta vi ste prošli kroz grad Knin da biste otišli do kuće svog dečka. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je kuća vašeg dečka bila granatirana?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je stambena zgrada, veliko stambeno naselje sa puno zgrada. Bilo je granata koje su pogodile zgradu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko je vojnika živelo u toj zgradi?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja to ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vaš dečko, koji je bio vojnik u specijalnim snagama je živio tamo, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, ali ne znam kakve to veze ima sa ostalim stanovnicima zgrade.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zato vas i pitam, gospođo. Koliko je drugih vojnika živelo u toj zgradi?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam. Ne znam da li su uopšte živjeli vojnici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada ste otišli u tu zgradu 10. avgusta sa Janom Ellerbyjem iz Ujedinjenih nacija, otišli ste u stan gde ste vi i gospodin Jan Ellerby pronašli jedan ručni raketni bacač. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, ja baš ne znam. Ne razumijem se u oružje. Da li je to bio ručni bacač raketa, ali je djelovalo kao neko oružje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A u čijem posedu je bio taj ručni raketni bacač?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Vi kažete da je to ručni raketni bacač. Ja ne znam šta je to bilo. Ne razumijem se. Ali je vjerovatno bilo u vlasništvu mog bivšeg dečka, zato što je on bio vojnik.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da li je taj ručni raketni bacač, odnosno to oružje bilo u stanu vašeg dečka?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I kada ste ga posećivali, da li je bila normalna stvar da oni imaju takvu vrstu oružja u svojim kućama?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja...

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Pitanje je bilo: "I kada ste ga posećivali da li je bila normalna stvar da oni imaju takvu vrstu oružja u svojim kućama?" Na koga ste mislili?

ADVOKAT KEHOE: Da on ima takvo oružje u svom stanu.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, trebalo je da bude u jednini.

SUDIJA ORIE: Da li vam je jasno pitanje, ili...

SVEDOKINJA P-136: Da. Ja sam taj stan posjetila samo dva puta prije, da upoznam njegove roditelje, i nisam vidjela nikakvo oružje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste videli da drugi vojnici žive u toj zgradi?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam šta vi podrazumevate pod vojnicima. Većina muškaraca je bila u uniformama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada vam je hrvatska policija 10. avgusta, postavila pitanje o tom ručnom raketnom bacaču, šta ste im vi odgovorili? Da li ste im rekli da je to oružje vašeg dečka?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Oni su kada su mene ugledali, da li iz razloga što sam trenutno bila jedino žensko na ulici, počeli su da mi dobacuju uvredljive riječi. Počeli su da mi predlažu da idemo gore na sprat da mi pokažu... Danac je tada rekao, da li da skrene pažnju sa mene, je rekao: "Hajde da idemo da vidimo, gore smo vidjeli neko oružje." Nije uopšte bilo priče u čijem je to stanu, zašto smo mi bili u tom stanu. To nismo spominjali.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zar vas nisu pitali kome to pripada?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja sam rekla da ne znam. Ja sam rekla da sam išla gore da uzmem stvari za jednu stariju gospođu koja se nalazila u bazi Ujedinjenih nacija, lijekove, ali bila sam u strahu da će da otvore torbu. Ja sam u torbi nosila odjeću za svog dečka i njegovu mamu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali činjenica je da im niste rekli da je oružje pripadalo vašem dečku. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada je reč o nekim pitanjima kroz koja ste prošli ovde, vi ste u jednoj od vaših izjava, a sada govorim o prvoj izjavi, na 6. i 7. stranici, rekli ste da ste prošli kroz selo Potkonje. Da li se sećate?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Sjećam se. I išla sam sa predstavnicima UN vojnih posmatrača u njihovu stanicu koju su imali u Potkonju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste znali da pre nego što ste vi tamo otišli, da su vojnici Republike Srpske Krajine na tom mestu držali kao taoce vojne posmatrače Ujedinjenih nacija? Da li ste to znali?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja ne znam za to. Ja nikad prije nisam bila u Potkonju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da govorim samo u određenoj meri i ono što hoću je da prođem kroz nekoliko tema, neću da razgovaramo o svemu što se nalazi u vašim izjavama, ali samo par pitanja. I želeo bih da razgovaramo ako mogu...

SUDIJA ORIE: Pre nego što to učinite, gospodine Kehoe, gledam na sat, da li je ovo zgodan trenutak da napravimo pauzu, pošto prelazite na druge teme? I uzgred, da li biste

mogli, izgleda da imate informaciju, da li biste mogli da nas informišete o tome kada su UN posmatrači držani kao taoci?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Kada je to bilo?

ADVOKAT KEHOE: Pokazaću izveštaj o situaciji koji je na spisku mojih dokaza.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da su ta pitanja dokumentovana i da...

ADVOKAT KEHOE: Da, ako bismo mogli da stavimo taj dokument...

SUDIJA ORIE: Ne, ne. Samo informaciju, kako bismo to bolje shvatili šta...

ADVOKAT KEHOE: Da. Ono što se desilo, časni Sude, 4. avgusta, u izveštaju o situaciji posmatrača Ujedinjenih nacija govori se o tome da su vojnici Republike Srpske Krajine držali vojne posmatrače Ujedinjenih nacija u Potkonju, izvinjavam se zbog mog izgovora, u Potkonju kao taoce.

SUDIJA ORIE: Da. Dakle 4. avgusta?

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: To je odgovor na moje pitanje.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Sada ćemo imati pauzu i nastavićemo u 12.50 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, nastavite, molim vas.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, želeo bih da se vratim na izjavu svedokinje. To je 86. stranica zapisnika, redovi od 6. do 10.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo svedokinjo, prethodno sam vam postavio pitanje u vezi vašeg odlaska u stan vašeg dečka. Vi ste na to odgovorili u 7. redu: "Ja sam rekla da sam išla gore da uzmem stvari za jednu stariju gospođu koja se nalazila u bazi Ujedinjenih nacija, lijekove, ali bila sam u strahu da će da otvore torbu. Ja sam u torbi nosila odjeću za svog dečka i njegovu mamu." Gde se nalazio vaš dečko? Govorimo o 10. avgustu 1995. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja sam rekla da je on pokušao da me izvuče. Prvi dan je došao. Kada je granatiranje počelo on je uspio da pobjegne u Srbiju. Već sljedeći dan je stigao u Srbiju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, zašto ste onda nosili odeću za svog dečka 10. avgusta, ako je on pobjegao već 5. avgusta?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja sam izbjeglica. Već sam dva puta ostajala bez svih svojih stvari i znam šta to znači. Zato sam se potrudila, kako za moje rođake, da iznesem nešto njihove odjeće, tako i za njega.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali nikada ga više ponovo niste videli?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Jesam u Beogradu poslije... nakon što sam prebačena, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se vratimo na nekoliko pitanja koja sam vam postavio jutros.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, vratiću se natrag na neke informacije o kojim sam postavljao pitanja i na mesto gde su se one nalazile u izveštaju i kojim sam se bavio. Časni Sude, molio bih da se to predoči. To je dokument po *Pravilu 65ter* i nosi oznaku ERN 0035-3375. I ovo je izveštaj koji je pripojen dokaznom predmetu Tužilaštva broj P3, od 11. juna 2007. godine.

SUDIJA ORIE: Da li je to jedan od dokumenata koji su predloženi za usvajanje u spis?

ADVOKAT KEHOE: Ne, nije.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da ćete ga predložiti na usvajanje u spis?

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine. Želeo bih da ga ponudim na usvajanje.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj 1D3, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Želeo bih da se u ovom dokumentu usredsredimo na 5. paragraf, na 3. stranici. Da li možemo to da uradimo? Gospođo svedokinjo, da li vidite to? Reč je o dnevnom izveštaju od 16. avgusta 1995. godine. I u izveštaju piše sledeće pod tačkom "Izbeglice/raseljena lica: velika delegacija zastupnika Hrvatskog sabora u pratnji televizijske ekipe *Hrvatske televizije* danas se pojavila na ulazu u bazu Ujedinjenih nacija i tražila sastanke sa predstavnicima *Kanadske agencije za zdravstvenu zaštitu [Public Health Agency of Canada-PHAC]* kao i sa raseljenim licima u bazi. Predstavnici PHAC-a su se sastali sa grupom ali bez televizijske ekipe i obavestili ih da se ne mogu *ad hoc* sastati sa raseljenim licima bez nekog prethodnog dogovora. Uprkos tome, na

putu prema izlazu parlamentarci su sreli jednog člana Odbora za koordinaciju raseljenih lica i počeli da ga uveravaju zašto bi raseljena lica trebalo da razmotre u povoljnom svjetlu mogućnost ostanka u Hrvatskoj." Gospođo svedokinjo, da li ste bili prisutni kada je održan ovaj sastanak sa predstavnicima Hrvatskog sabora i kada su se sastali sa Odborom za koordinaciju raseljenih lica kako bi ih ubedili da ostanu u Hrvatskoj?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne, ja nisam bila prisutna. Znam da su dolazili neki ljudi. Čak pretpostavljam da je general Čermak, čini mi se da je dolazio. Ja nisam nikad bila prisutna kada su se hrvatske vlasti obraćale ljudima. Ja sam bila na terenu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, radi zapisnika, u pitanju je izveštaj o stanju za Potkonje o kom smo nešto ranije govorili. Ne znam da li Pretresno veće želi to da pregleda u ovom trenutku?

SUDIJA ORIE: Ako je reč o tom dokumentu, onda pretpostavljam da ukoliko se Tužilaštvo ne slaže, da će nam to oni reći. Pretpostavljam da je data referenca za dokument i ukoliko mi odmah ne zatražimo da proverimo to... ali oslanjam se na stav strana koje bi vas, usput rečeno, dovele da razgovarate sa članom Odbora a ne sa Odborom. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se zbog netačnosti.

SUDIJA ORIE: Insistiram na preciznosti i to važi za sve prisutne.

ADVOKAT KEHOE: Razumem. Samo trenutak, molim vas.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, želeo bih da pređemo na drugo područje koje sam pomenuo pre pauze i želeo bih da razgovaramo o vašoj poseti Strmici od 12. avgusta koja se pominje na 7. stranici dokaznog predmeta Tužilaštva broj P2. Kada ste otišli u Strmicu 12. avgusta, rekli ste Tužilaštvu da je između 80 i 100 uniformi Republike Srpske Krajine bilo na gomili, zar ne? A kada ste otišli 16. avgusta, a to je na 8. stranici istog predmeta, duž Bulina strana, na putu izvan Knina takođe ste našli ostavljene uniforme Vojske Republike Srpske Krajine, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Buline strane... Bulina strana, to je na izlazu iz Knina. Da, sjećam se. Evo, sad tačno ne mogu da se sjetim na kojim mjestima je bila, ali sjećam se da sam na dva mjesta vidjela velike gomile vojnih uniformi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo svedokinjo, da li vam je to ukazivalo da su pripadnici Vojske Republike Srpske Krajine skinuli svoje uniforme i obukli civilnu odeću?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, ne znam. Nisam razmišljala o tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Niste uopšte razmotrili takvu mogućnost? Odgovor je "ne"?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne znam zašto je ta uniforma bila tu... zašto su te uniforme bile tu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da se nadovežem još jednim pitanjem u vezi sa tim. Da li znate kolika je bila prosečna starost vojnika u Vojsci Republike Srpske Krajine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa svi punoljetni muškarci.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A mnogi među ovim punoletnim muškarcima bili su u svojim dobrim pedesetim i šezdesetim godinama, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Moguće.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada biste videli nekog pedesetih, šezdesetih godina, govorim o muškarcima pedesetih, šezdesetih godina, na osnovu životne dobi te osobe nije se mogao izvesti zaključak da je reč o civilu, zar ne?

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Mislím da se od svedokinje traži da nagađa. Nisam siguran da bi odgovor bio od koristi.

SUDIJA ORIE: Da pokušamo da analiziramo šta se ovde dogodilo. Vi ste postavili pitanje da li su mnogi od ovih punoletnih muškaraca već bili u svojim dobrim pedesetim i šezdesetim godinama. Svedokinja je odgovorila na to: "Moguće je." Znači, nije isključila takvu mogućnost, ali je rekla da nije sigurna. Na osnovu toga vi ste pitali sledeće: "Dakle, kada biste videli nekog pedesetih, šezdesetih godina, govorim o muškarcima pedesetih, šezdesetih godina, na osnovu životne dobi te osobe nije se mogao izvesti zaključak da je reč o civilu, zar ne?" E sad, svedokinja je rekla da je možda bilo ljudi pedesetih, šezdesetih godina. Dakle, svedokinja je već odgovorila na pitanje. Pre svega, svedokinja ne zna. Mada ne isključuje takvu mogućnost. Shodno tome, nije neophodno postaviti sledeće pitanje. Jer ukoliko svedokinja smatra da postoji mogućnost da su pedesete i šezdesete godine te koje su spadale u neko prosečno životno doba, za to bi bilo neophodno objašnjenje, jer je malo zbunjujuće.

A to sledeće pitanje jeste, da – ako dozvolite mogućnost da neko od pedeset ili šezdeset godina može da bude, ja ne kažem da jeste ili nije, to je samo mogućnost – onda je naravno logična posledica, bez obzira šta svedokinja kaže, da se na osnovu uzrasta ne može zaključiti da li je reč o vojnom ili civilnom licu. Dakle, logički posmatrano, po mom mišljenju, ovo pitanje je suvišno.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, obeshrabrili ste me svojom analizom, tako da idem dalje.

SUDIJA ORIE: Ali vas ohrabrujem da analizirate problem pre nego što postavite pitanje svedokinji.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...)

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, da li možemo da pređemo na privatnu sednicu na trenutak. Setio sam se nečega.

SUDIJA ORIE: Da. Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, otišli ste u bolnicu u Kninu 11. avgusta gde ste videli tri vojnika Republike Srpske Krajine, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: To je tačno. Razlog zašto sam otišla u bolnicu, zato što je dojavljeno da su jordanski vojnici naišli na jednu staricu sa gelerima u glavi i mi smo otišli nju da posjetimo. Ali igrom slučaja ja sam primjetila tri vojnika, iako mi je jedan od njih rekao da su četiri, koja su ranjena i ja sam to prijavila u Međunarodni Crveni krst i ne znam šta se desilo s njima poslije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, a sada ću se pozvati na 7. stranicu izveštaja iz dokaznog predmeta Tužilaštva P2, vi ste identifikovali jednog od njih kao Ratka Subotića, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Rajko Subotić. Da, ja sam prišla, pošto je doktor govorio engleski i nije bilo potrebe za mojom asistencijom, ja sam prišla ranjenicima, stupila sam u kontakt s njima, razgovarala sam i saznala sam kako se on zove. A onda kada sam se malo udaljila, na pultu sam vidjela imena i ostale četvorice. Uspjela sam da upamtim tri prezimena, mislim. I to sam prijavila u Međunarodni Crveni krst, da znaju da se tamo nalaze četiri muškarca. Ne znam šta je bilo s njima posle.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste otišli u Beograd, da li ste se potrudili da saznate šta se s njima desilo i saznali da su i oni razmenjeni u decembru 1995. godine? Da li ste to saznali?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja kada sam došla u Beograd imala sam mnogo posljedica same *Oluje*. Znači, imala sam i noćne more i halucinacije i nisam provjeravala takve podatke. Ne znam šta se desilo s tim ljudima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, kada ste otišli u tu humanitarnu organizaciju i počeli da vodite te intervjuje, niste se potrudili da saznate da su ta četvorica vojnika puštena u Srbiju u decembru 1995. godine?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja nisam mogla da se potrudim da saznam za sve ljude koji su me interesovali. Ja sam tada imala jednu ličnu tragediju. Bila sam u potrazi za svojom bakom koja je nestala.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da onda pređemo na jedan drugi incident do koga je došlo 16. avgusta 2007. godine... izvinjavam se, 16. avgusta 1995. godine, to je na 7. stranici dokumenta. Taj deo se nalazi u donjem delu 7. stranice. Vi govorite o 16. avgustu u selu Vrbnik, selu u blizini Drniša... selu blizu Knina u pravcu Drniša: "Videli smo leš jednog mlađeg čoveka u uniformi, koji je ležao blizu jednog zida. Na tom mestu je bilo hrvatskih vojnika, ali nam oni nisu dozvolili da izađemo iz kola i da pogledamo izbliza." Da li se sećate toga, gospođo?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, to je bio, mislim, prvi ubijeni... prva žrtva koju sam ja vidjela. Nisu nam... uperili su puške u nas, nisu dozvolili da pridemo bliže i vidimo kako je čovjek ubijen. Nismo izašli iz auta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, da li se sećate da je to osoba čije je ime Čedomir Miloš takođe živa?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Oprostite, ne razumijem pitanje. Taj za koga ja tvrdim da je ubijen?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Vi pokušavate da kažete da osoba koja je već bila u stanju raspada, da je živa? Tijelo koje sam ja vidjela je bilo u stanju raspada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Telo koje je imalo nešto crno na licu, da li znate da je ta osoba po imenu Čedomir Miloš bila vojnik Republike Srpske Krajine i da je preživio? Da li ste to saznali na osnovu svog rada za humanitarnu organizaciju u Beogradu?

SUDIJA ORIE: Dajte da stvari pojasnimo. Da li ste vi ikada saznali, da li ste bili u mogućnosti da identifikujete osobu za koju ste rekli da ste je videli tamo čije je telo bilo u stanju delimičnog raspadanja u Vrbniku?

SVEDOKINJA P-136: Ta osoba je bila 100 mrtva. Ja ne mogu da vjerujem da vi sada tvrdite da je on živ. On je bio mrtav.

SUDIJA ORIE: Da. To nije bilo moje pitanje. Moje pitanje vama glasilo je: da li ste ikada saznali u bilo kojoj kasnijoj fazi ili u tom trenutku ime te osobe koju ste tamo videli i za koju nam stalno ponavljate da je bila mrtva? Da li ste ikada saznali to ime?

SVEDOKINJA P-136: Ime nisam saznala, zato što u blizini, ja sam se trudila svaki put da saznam ime žrtve, ali tom prilikom nikog od civila nisam vidjela da bih mogla da upitam.

SUDIJA ORIE: Da li ste na bilo koji drugi način saznali njegov identitet? Na primer, da je možda bio nećak osobe X ili da je bio stric neke Y osobe? Da li ste ikada došli do saznanja o njegovom identitetu?

SVEDOKINJA P-136: Ne, nisam. Ja mislim da je to čak bio jedini put... prvi i jedini put da sam ja bila u Vrbniku. Ne poznajem to područje, ali sam vidjela mrtvog čovjeka.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kehoe, prvo pitanje koje mora da se utvrdi pre nego što možemo da postavimo bilo koje korisno pitanje u vezi s tim, da li je Čedomir Miloš o kom vi govorite ista osoba koju je svedokinja opisala da je videla mrtvu u Vrbniku. Dakle...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude...

SUDIJA ORIE: To bi bila prva stvar koja bi pomogla Pretresnom veću.

ADVOKAT KEHOE: Mi ćemo to da utvrdimo sa drugim svedocima i dokumentacijom...

SUDIJA ORIE: Ne, ne možete... dakle, ne kažem da nikad ne možete da utvrdite, ali moglo bi da bude prilično teško da to utvrdite preko drugih svedoka ko je bila osoba koju je ova svedokinja videla. Osim, naravno, ukoliko možete da pitate svedokinju ko je bio u njenoj pratnji. I to nam možda može dati ključ za rešenje u kasnijoj fazi. Ali čini se da bi ovo bilo prvo pitanje koje treba raščistiti.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ako možemo da dobijemo ovaj engleski dokument koji nosi oznaku ERN od ID00-0221 do ID00-0222.

SUDIJA ORIE: I pretpostavljam da želite da se to uvede u spis?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj 1D4, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretarko. Ne znam o čemu je taj dokument. Da li ste pažljivo proverili da li možemo da ga pokažemo javnosti?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Nema ničega što bi imalo veze sa identitetom ove svedokinje. Časni Sude, ovo što ćemo ovde da vidimo je nalog za hapšenje Čedomira Miloša u Vrbniku. I do hapšenja je došlo u selu Vrbnik 16. avgusta u 18.15 časova. I naš je stav, ako pogledamo ovaj dokument, da je to ta osoba koja je uhapšena u to vreme i da je on preživio. On je uhapšen zbog bacanja ručne bombe

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da ostanemo...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, da li mogu da nastavim?

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da ostanemo na ovoj konkretnoj temi, gospođo. Vi ste u vašoj izjavi na 7. stranici u drugoj rečenici rekli: "Na tom mestu je bilo hrvatskih vojnika ali nam oni nisu dozvolili da izađemo iz kola i da pogledamo izbliza." Da li se sećate toga? Dakle, vi niste nikada izašli iz kola da vidite to telo?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tijelo je uz put. Znači, ja sam ga vidjela na udaljenosti možda i manjoj od dva metra. Čovjek je bio mrtav. I ja mislim da mi govorimo o različitim osobama. Ovaj čovjek je bio mrtav.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I onda idete dalje i kažete: "Uperili su puške u nas. Prvo sam pomislila da je taj čovek spaljen, jer mu je lice bilo potpuno crno. A onda sam shvatila da nije, pošto mu je uniforma bila neoštećena." Da li se sećate da mu uniforma nije bila oštećena?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja sam gledala u lice koje je bilo potpuno crno i već je bilo... već je bilo napadnuto sa crvima i u stanju raspada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, kada ste završili, rekli ste ovde u izjavi, da ste telo prijavili hrvatskoj policiji, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da, tako je bilo pravilo da prijavimo svaki slučaj žrtve policiji. A onda poslije toga policija bi prijavila predstavnicima civilne zaštite da uklone i sahrane tijelo. Nisam ja prijavljivala, već su prijavljivali predstavnici UN civilne policije. Oni su pisali izveštaj.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izveštaj je, u stvari, upućen civilnoj policiji Republike Hrvatske a ne generalu Gotovini. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Civilnoj policiji.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da onda obratimo pažnju na jedno drugo popisano ubistvo. Da li se sećate da ste uzeli neke informacije o incidentu...

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi, gospodine Kehoe, jedno dodatno pitanje. Da li se sećate tog trenutka kada ste videli tu osobu u Vrbniku? U koliko je sati to bilo? Da li se sećate? Da li je to bilo ujutro, u podne, popodne ili uveče?

SVEDOKINJA P-136: Mislim da je bilo prije podne, jer poslije toga smo išli u Žagrović, gdje smo vidjeli još dva tijela. Tako da mislim da je bilo prije podne.

SUDIJA ORIE: Hvala na odgovoru. Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Rekli ste da ste posle toga otišli u to drugo selo?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Žagrović. Žagrović kraj puta. Mislim da se zaseok zove Zelenbabe, kraj puta još dva ubijena čovjeka

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da onda skrenemo pažnju na jedno drugo popisano ubistvo broj 6. Da li se sećate da ste uzeli neke informacije u vezi sa incidentom u koje je bio umešan Miloš Borjan?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko vam je dao informacije?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Svjedoci koji su preživjeli... ne znam da li mogu da kažem imena... koji su preživjeli, davali su izjavu gospodinu E.J. Flynnu i ja sam prevodila tu izjavu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, taj incident, kako vam je protumačen, navodno se desio 5. avgusta 1995. godine, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su vam svjedoci s kojima ste razgovarali rekli da je bila grupa vojnika Republike Srpske Krajine koji su bili na traktoru sa Milošem Borjanom i drugima? Da li su vam to rekli?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Tačno tako. Oni su rekli da su... Miloš Borjan je vozio traktor. Usput su naišli na četiri vojnika i jednog civila. Primili su ih na traktor. Kada su ih pripadnici hrvatske vojske zaustavili, ubili su i civila i Miloša Borjana i četiri vojnika. Ostale su pustili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su vam ti svjedoci rekli da su vojnici Vojske Republike Srpske Krajine prvi pucali na vojnike Republike Hrvatske? Da li su vam to rekli?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nisu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste takođe saznali da su vojnici hrvatske vojske išli u pratnji preživelih tog incidenta natrag do Ujedinjenih nacija?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne, nisu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sam Miloš Borjan je bio vojnik Vojske Republike Srpske Krajine, zar ne?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Pa, kako bih ja to znala. Ja nikada nisam sreala dečka.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hoću da kažem, da ljudi koji su vam dali tu informaciju, da li su vam rekli da je i Miloš Borjan bio vojnik i da je napustio liniju fronta?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nisu to rekli. Nisu to dali u izjavi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: On je bio muškarac star 27 godina kada je poginuo. Da li su vam to rekli?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Rekli su mi da je imao 27 godina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da pogledamo sada neka pojašnjenja ovih popisanih ubistava. Vi ste nam govorili o incidentu do koga je došlo na Lakićevom mostu. Da li se toga sećate?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Most se zove *Atlagić most*. Vrlo je blizu, ovaj, baze Ujedinjenih nacija. Sjećam se jedne svjedokinje koja je došla i koja je tvrdila da je njen dečko ili muž ubijen na tom mostu a da su nju skinuli голу i natjerali da trči gola kroz grad.

SUDIJA ORIE: Da biste pomogli Pretresnom veću, možete li uvek da nam date referencu relevantnog dela izjave?

ADVOKAT KEHOE: To je iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P2, na 5. stranici. Izvinjavam se, časni Sude. I takođe se pominje i u jednom drugom dokazu koji još uvek nije uvršten u spis. Ali u svakom slučaju, to je dokazni predmet Tužilaštva broj P2, na 5. stranici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođo, nakon tog incident vi ste otišli u *Veritas* da biste identifikovali tu osobu, je li to tačno?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne sjećam se da sam išla u *Veritas* s tim razlogom, jer ja sam znala kako se zove gospođa.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govorim o muškarcu koji je bio mrtav. Da li ste otišli u *Veritas* da utvrdite ko je ta osoba, da identifikujete tu osobu?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Moguće je, jer se sjećam da sam tražila tu gospođu koju su natjerali da trči gola po gradu. Moguće da sam tražila njene podatke. Nju nisam uspjela da nađem. Moguće da sam tada saznala podatke ko je ubijeni dečko ili muž.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste to saznali od *Veritasa*, je li tako?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Sve o podacima gdje se nalaze svjedoci sam saznala od *Veritasa*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko je godina imala ta žena?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ja lično nisam intervjuisala ženu ali mogla je imati oko 40, 45 godina. Viđala sam je poslije po bazi. Nisam nikad lično kontaktirala s njom. Viđala sam je po bazi. Mislim da je bila pred nervnim slomom.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodo, vi niste čak ni obavili razgovor sa tom ženom?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne lično.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, činjenica koje ste naveli u vašoj izjavi, vi niste dobili od tog očevica, već od nekog drugog?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Za taj incident da, čula sam od drugih prevodilaca. Ali sam viđala ženu posle.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste za to čuli od drugih ljudi, da li su vam oni rekli da je njen dečko bio vojnik?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Nije mi niko rekao da li je vojnik, a ja nisam ulazila u te detalje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste saznali da li je on bio u uniformi kada je pronađen?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne znam da li je pronađen.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo trenutak. Ko vam je ispričao tu priču o situaciji na *Atlagića mostu*?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Neko od prevodilaca koji je prevodio tu izjavu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Ne mogu da se sjetim. Bilo je dosta prevodilaca koji su prevodili izjave. Ja sam čak najmanje prevodila izjave u bazi. Ja sam bila na terenu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prema tome, gospodo, da li može da se kaže da vi niste direktno razgovarali sa tom ženom i ne možete da se setite odakle ste dobili tu informaciju?

SVEDOKINJA P-136 – ODGOVOR: Informacija sam sigurno...

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, gospodo. Gospodine Waespi, izvolite.

TUŽILAC WAESPI: Pa, to je jedan od trenutka u kome bi bilo fer predočiti svedokinji šta je rekla u svojoj izjavi na 5. stranici u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P2. Ona je rekla, citiram: "Istog dana, došla je jedna žena i ispričala da su je hrvatski vojnici naterali da gola prođe kroz grad, nakon što su joj ubili muža kod Atlagića mosta." Kraj citata. Možda će je to podsetiti.

ADVOKAT KEHOE: Ali nije u tome suština. Suština je u tome što optuženi mora da se brani u odnosu na ova ubistva a optužbe dolaze od osobe koja čak ne daje iskaz na osnovu informacija iz druge ruke, već od nekog drugog kome je ta osoba ispričala i na osnovu toga je podignuta tačka optužnice ovde. I samo...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, mislim da ovde nije problem u tome što je svedokinja to čula od nekoga a ne u direktnom razgovoru. Razume se, tražiti od svedokinje da se složi sa jednom dosta uopštenom izjavom: "Vi niste razgovarali sa ženom direktno", to je jasno. Ne treba ništa dalje da pitate. To je ono što je svedokinja rekla. I ne može da se seti odakle dolazi ta informacija. Tako da na osnovu njenog svedočenja ne treba da joj predočavate da je ona to čula od drugih prevodilaca, iako ne zna osobu po imenu. Pa i to su takođe dokazi. Dakle, da li je fer ili nije da se kaže da samo ponavljate ono što je Pretresno veće već čulo. I kakva je svrha u tome da vi sada dobijate informacije o izvoru, mnogo je bitnije kakav je kvalitet te informacija nego da li ona zna to ime. Dakle, da ponovim, pitanje je... to jest, čak i ja na to pitanje mogu da odgovorim na osnovu njenog svedočenja, da ona sa tom osobom nije lično razgovarala. Ona je dobila informaciju od nekog drugog čije ime ne zna ali kvalitet tih informacija zna. To je njen iskaz.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, onda ću ići dalje.

SUDIJA ORIE: To je dobra ideja. Ali kada pogledamo na sat, gospodine Kehoe, možda ovo i nije pravi trenutak da idete dalje.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Već da završimo sa radom. Da li mogu da pitam prvo vas, gospodine Kehoe, šta mislite, koliko vam još vremena treba sutra, imajući na umu da ne postavljate suvišna pitanja, koliko će vam još trebati vremena?

ADVOKAT KEHOE: Pa, rekao bih pola sata do 40 minuta i to bi bilo to.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: To će mi svakako dati dovoljno vremena da se bavim pitanjima kojim ja treba da se bavim, a to će biti oko pola sata.

SUDIJA ORIE: A vi, gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, predviđam da će mi biti dovoljno 30 minuta.

SUDIJA ORIE: To znači da negde sredinom druge sednice verovatno ćemo da završimo sa unakrsnim ispitivanjem. Gospodine Waespi, vi ćete onda imati priliku za dodatno ispitivanje svedokinje ako je to potrebno. I Pretresno veće će imati pitanja, ali svakako ćemo da završimo sa svedočenjem sutra. Svedokinjo P-126, vi ste sve ovo čuli. Postoje

realne šanse da ćemo da završimo sa vašim svedočenjem sutra pre podne u ovoj istoj sudnici. A do tada vam dajem uputstva da ni sa kim ne razgovarate o vašem iskazu, bilo o delu koji je već dat ili koji tek treba da date. Nemojte o tome da razgovarate ni sa kim. I želeli bismo da se sutra vratite u ovu istu sudnicu sutra u 9.00 časova. Da li ima nekih proceduralnih pitanja koje bi sada trebalo da se pokrenu? Ako nema, onda završavamo sa radom do sutra, 14. marta u 9.00 časova u Sudnici III.

Sednica je završena u 13.45h

Nastavlja se u petak, 14. marta 2008. godine u 9.30 h.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje